

Literatuur Deel III

- Adema, E.B., A.P. Grootjans, J. Petersen & J. Grijpstra 2002. Alternative stable states in a wet calcareous dune slack in the Netherlands. *Journal of Vegetation Science* 13:107–144.
- Adema, E.B., H. van Gemerden, & A.P. Grootjans 2003. Is succession in wet calcareous dune slacks affected by free sulfide? *Journal of Vegetation Science* 14: 153–162.
- Adema E.B., J.A. Elzinga & A.P. Grootjans 2004. Effects of microbial mats on germination and seedling survival of typical dune slack species. *Plant Ecology* 174: 89–96.
- Adema, E.B., J. van de Koppel, H.A.J. Meyer & A.P. Grootjans 2005. Enhanced nitrogen loss may explain alternative stable states in dune slack succession. *Oikos* 109: 374–386.
- Adema, E., G.J. Baaijens, A.J.M. Jansen & R. Ketelaar 2010. Advies deskundigeteam Nat Zandlandschap over de inrichting van het Noordenveld en het Kloosterveld. O+BN Advies. Bosschap, Driebergen.
- Adema, E., G.J. Baaijens, J. von Asmuth, J. Streefkerk, P.C. van der Molen & A.J.M. Jansen 2012. Advies verdrogingsbestrijding Drents Friese Wold. OBN–deskundigeteam ‘Nat zandlandschap’ O+BN Advies. Bosschap, Driebergen.
- Adriaens, D., Honnay O. & Hermy M. 2006. No evidence of a plant extinction debt in highly fragmented calcareous grasslands in Belgium. *Biological Conservation* 133: 212–224.
- Aggenbach, C.J.S. & A.J.M. Jansen 1989. Hydro–ecologie van een bronnetjesbos in Zuid–Limburg. *De Levende Natuur* 92: 12–18.
- Aggenbach, C.J.S., S. Kolkman, U. Vegter & D. Bokeloh 1990. Hydro–ecologie van de Zwarte Beek vallei; een mesotroof veen in de Belgische Kempen. Rapport Laaglandbekenproject nr. 21. Rijksuniversiteit Groningen.
- Aggenbach, C.J.S. & M.H. Jalink 1992. Ecologisch onderzoek locatie Lexmond. Een studie naar de ecologische effecten van de voorgenomen uitbreiding van de winning bij pompstation De Laak te Lexmond van 8 naar 12 miljoen m³/jaar. Kiwa–rapport SWO 91.308. Kiwa, Nieuwegein.
- Aggenbach, C.J.S., Jalink M.H. & A.J.M. Jansen 1998. Indicatorsoorten voor verdroging, verzuring en eutrofiëring van plantengemeenschappen van vennen. Deel 5 uit de serie 'Indicatorsoorten'. Staatsbosbeheer, Driebergen.
- Aggenbach, C.J.S. & M.H. Jalink 2005. Boezemlanden. Deel 9 in de reeks Indicatorsoorten voor verdroging, verzuring en vermessing van plantengemeenschappen. Staatsbosbeheer Driebergen.
- Aggenbach, C.J.S., D. Groenendijk, R.H. Kemmers, H.H. van Kleef, A.J.P. Smolders, W.C.E.P. Verberk & P.F.M. Verdonschot 2008. Preadvies beekdallandschap. KWR 08.048, Kiwa Water Research/ Alterra/ Stichting Bargerveen/ Vlinderstichting/ BWare, Nieuwegein.
- Aggenbach, C.J.S., D. Groenendijk, R.H. Kemmers, H.H. van Kleef, A.J.P. Smolders, W.C.E.P. Verberk & P.F.M. Verdonschot 2009. Preadvies Beekdallandschappen. Knelpunten, kennislacunes en kennisvragen voor natuurherstel in beekdalen. KWR 08.048, KWR/ Alterra/ BWare/ Vlinderstichting/ Bargerveen.
- Aggenbach, C.J.S., R. van Diggelen, A.P. Grootjans, H.H. van Kleef, L.P.M. Lamers & A.J.P. Smolders 2011. Pilotstudie herstel veenvormende zeggenbegroeiingen in beekdalen. Rapport nr. 2011 / OBN 145–BE. Directie Kennis en Innovatie, Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Den Haag.
- Aggenbach, C.J.S., W.–J. Emsens, D.G. Cirkel, A.J.P. Smolders, P.J. Stuyfzand & R. van Diggelen 2013. Onderzoek aan biochemie en experimentele maatregelen voor het herstel van beekdalvenen: rapport 1e fase. Rapport nr. OBN178–BE. Directie Agrokennis, Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.

- Akkerman, G.J., W.B.G. Bijman, M.A. van Heereveld, G.J. Klaassen & E.B. Peerbolte 2003. MER Grensmaas, Achtergronddocument Morfologie; bureaustudie. De Maaswerken, Maastricht.
- Akkermans, A.D.L. 1971. Nitrogen fixation and nodulation of *Alnus* and *Hippophae* under natural conditions. Proefschrift Universiteit Leiden; 8p.
- Altenburg, A. & P. Wilschut 1983. Grondwaterkwaliteit en vegetatie in enkele Noord-Nederlandse beekdalen. Rapport Laaglandbekenproject 1, Laboratorium voor Plantenoecologie, Rijksuniversiteit Groningen/SBB; 86p.
- Alterra 2003. Moerasvogels op peil. Moerasvogels houden is moerassen behouden. Wageningen.
- Ampe, C. & R. Langohr 1993. Distribution and dynamics of shrub roots in recent coastal dune valley ecosystems of Belgium. *Geoderma* 56: 37–55.
- Arens, S.M. 1999. Evaluatie Dynamisch Zeereepbeheer; vergelijking situatie 1988 en 1997. Rapport Arens Bureau voor Strand- en Duinonderzoek RAP99.01 in opdracht van Rijkswaterstaat, Dienst Weg- en Waterbouwkunde, 39p. + bijlagen.
- Arens, S.M. & F. van der Meulen 1990. Sluifers op de Waddeneilanden. In: J. Abrahamse & A. Woudstra (eds.) *Duinen in beweging*, pp 81–86. Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee en Stichting Duinbehoud.
- Arens, B., M. Witteveldt, F. Erinkveld & J. Kloppenburg 2006. Stuifkuilen in de Schoorlse Duinen. Dijk en Duin 2006–2.
- Arens, S.M., M.A.M. Löffler & E.M. Nuijen 2007. Evaluatie Dynamisch Kustbeheer Friese Waddeneilanden. Rapport Bureau voor Strand- en Duinonderzoek en Bureau Landwijzer in opdracht van Rijkswaterstaat Noord-Nederland. RAP2006.04.
- Arens, S.M., L. Geelen, H. van der Hagen & Q.L. Slings 2007. Duurzame verstuiving in de Hollandse duinen; kans, droom of nachtmerrie. Eindrapport fase 1. RAP2007.02 in opdracht van Waternet, DZH en PWN.
- Arens, S.M., L. Geelen, H. van der Hagen & Q.L. Slings 2009. Duurzame verstuiving in de Hollandse Duinen; Kans, droom of nachtmerrie. Eindrapport Fase 2. Arens Bureau voor Strand- en Duinonderzoek, Waternet, nv PWN, Dunea, RAP2009.03.
- Arens, S.M., A.B. van den Burg, P. Esselink, A.P. Grootjans, P.D. Jungerius, A.M. Kooijman, C. de Leeuw, M. Löffler, M. Nijssen, A.P. Oost, H.H. van Oosten, P.J. Stuyfzand, C.A.M. van Turnhout, J.J. Vogels & M. Wolters 2009. Preadvies Duin- en Kustlandschap. Directie Kennis, Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Ede; 171 p.
- Arens, S.M., S.P. van Puijvelde & C. Brière 2010. Effecten van suppleties op duinontwikkeling. Rapportage geomorfologie. Arens Bureau voor Strand- en Duinonderzoek, RAP 2010.03 in opdracht van LNV Directie Kennis (OBN) en Rijkswaterstaat Waterdienst.
- Arens, S.M. & Q.L. Slings 2012. PWN Verstuivingsprojecten 1999 – 2011. Arens BSDO Rap2012.01
- Arts, G.H.P. 2000. Natuurlijke levensgemeenschappen van de Nederlandse binnenwateren. Deel 13: Vennen; achtergronddocument bij het 'handboek natuurdoeltypen in Nederland. Rapport EC-LNV, 13. Alterra, Research Instituut voor de Groene Ruimte: Wageningen; 80p.
- Arts, G.H.P., J.H.J. Schaminée & P.J.J. van den Munckhof 1988. Human impact on origin, deterioration and maintenance of *Littorelletalia*-communities. In: *Proceedings 5th Symposium on Synanthropic Flora and Vegetation* (Chief Ed. M. Zaliberová), Martin, Czechoslovakia, 22–27 August 1988: pp. 11–18.
- Arts, G.H.P., G. van der Velde, J.G.M. Roelofs & C.A.M. van Swaay 1990. Successional changes in the soft-water macrophyte vegetation of (sub)atlantic, sandy, lowland regions during this century. *Freshwater Biology* 24: 287–294.
- Arts, G.H.P. & G. van Duinhoven 2000. Sleutelen aan vennen. Ministerie van LNV, Wageningen.
- Athmer, W.H.G.J., Jansen, A.J.M, W.J. Molenaar & W.J.M.K. Senden 1997. Verdrogingsbestrijding WCL-gebied Winterswijk. Report KOA 96.140. Kiwa N.V., Nieuwegein.

- Baaijens, G.J. 1984. Venen en mensen: water en vuur. In: F.H. Everts & N.P.J. de Vries, Het Dwingelderveld, deelrapport: vegetatie. Laaglandbekenrapport no. 8. Staatsbosbeheer / Natuurmonumenten / Rijksuniversiteit Groningen, Utrecht.
- Baaijens, G.J., J.J. Barkman & W.A. Casparie 1982. Het Witterveld bij Assen : een schets van de natuurlijke gesteldheid en een evaluatie van de gevolgen van intensivering van het militair gebruik. RIN-rapport, Leersum.
- Baaijens, G.J. P.C. van der Molen & T. Geensen 2007. Het Bossche Broek: gebiedsanalyse en voorstellen voor schraallandbeheer. Baaijens Advies/Dienst Landelijk Gebied, Dwingelloo/Utrecht.
- Baaijens, G.J., P. van der Molen, E. Kiestra, A. Lanting & A.P. Grootjans 2010. Herstel van biodiversiteit en landschapsecologische relaties in het natte zandlandschap, deel 1: landschapsanalyse. OBN-rapport. Bosschap, Driebergen.
- Baaijens, G.J., E. Brinckmann, P.L. Dauvellier & P.C. van der Molen 2011. Stromend landschap. Vloeiweidenstelsels in Nederland. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Baeten, L., M. Hermy & K. Verheyen 2009. Environmental limitation contributes to the differential colonization capacity of two forest herbs. *Journal of Vegetation Science* 20: 209–223.
- Bakker, E.S. 2003. Herbivores as mediators of their environment: the impact of large and small species on vegetation dynamics. Proefschrift Wageningen Universiteit, Wageningen.
- Bakker, E.S., R.C. Reifers, J.M. Gleichmann & H. Olff 2005. Experimental manipulation of food quality and predation risk in the European rabbit: bottom-up versus top-down control in a central-place foraging herbivore. *Oecologia* 146: 157–167.
- Bakker, E.S., M.E. Ritchie, H. Olff, D.G. Michulnas & J.H.M. Knops 2006. Herbivore impact on grassland plant diversity depends on habitat productivity and herbivore size. *Ecology Letters* 9: 780–788.
- Bakker, J.P. 1987. Diversiteit in de vegetatie door begrazing: 150–164. In: S. de Bie, W. Joenje & S.E. van Wieren (red.): *Begrazing in de natuur*. Pudoc, Wageningen.
- Bakker, J.P. 1989. Nature management by grazing and cutting. On the ecological significance of grazing and cutting regimes applied to restore former species-rich grassland communities in the Netherlands. Kluwer Academic Publishers, Dordrecht.
- Bakker, J.P. Brouwer, C. Van den Hof, L. & A.J.M. Jansen 1987. Vegetational succession, management and hydrology in a brookland (The Netherlands). *Acta Botanica Neerlandica* 36: 39–58.
- Bakker, J.P., R.M. Veeneklaas, A. Jansen & A. Samwel 2005. Een nieuw Groen Strand op Schiermonnikoog. *De Levende Natuur* 106: 151–155.
- Bakker, J.P., M. Wolters, M. Smith, S. de Vries & Y de Vries 2007. Vestiging van binnendijkse brakwater vegetatie langs de Groninger kust. *De Levende Natuur* 108: 170–175.
- Bakker, L. 2006. Het effect van grauwe ganzen begrazing op de oevervegetatie van de Waterleidingplas, Waternet, Loenderveen. Rapport NIOO, Nieuwersluis.
- Bakker, L. 2008. Nutriënten input door watervogels op Terra Nova, de Waterleidingplas en Loenderveen Oost in 2007.
- Bakker, T.W.M., I.I.Y. Castel, F.H. Everts en N.P.J. de Vries 1986. Het Dwingelderveld, een Drents heidelandschap. Pudoc Wageningen.
- Bakker, T.W.M., J.A. Klijn & F.J. van Zadelhoff 1979. Duinen en duinvalleien. Een landschapsecologische studie van het Nederlandse duingebied. Pudoc Wageningen.
- Bakker, T.W.M., P.R. Nienhuis, F.H. Everts & N.P.J. de Vries 1999. Landschapsecologische analyse Hengstpolder. Rapport EV99/4 Ten Haaf & Bakker, Everts & de Vries e.a. SBB West-Brabant-Deltagebied. Alkmaar/Groningen.
- Bal, D., H.M. Beije, M. Fellinger, R. Haveman, A.J.F.M. van Opstal & F.J. van Zadelhoff 2001. Handboek Natuurdoeltypen. Tweede, geheel herziene versie. Rapport Expertisecentrum LNV 2001/020 Expertisecentrum LNV, Wageningen.

- Balyasova, Ye.L. 1974. Variations in the level regime of highmoor bog in the European USSR. *Soviet Hydrologiy: Selected papers* 13 (5): 281–285.
- Baptist, M.J., K.S. Dijkema, W.E. van Duin & C.J. Smit 2012. Een ruimere jas voor natuurontwikkeling, uitgewerkt voor een casus Afsluitdijk. Rapport C084/12 IMARES Wageningen UR, Texel; 27p.
- Barendregt, A., M.J. Wassen & A. Van Leerdam 1990. Nivellering van de verlanding: een gevolg van veranderingen in hydrologie en beheer. *Landschap* 7(1):17–32.
- Barkman, J.J. & Ph. Stoutjesdijk 1987. Microklimaat, vegetatie en fauna. Pudoc, Wageningen.
- Baum, K. A., K. J. Haynes, F. P. Dillemoth, & J. T. Cronin 2004. The matrix enhances the effectiveness of corridors and stepping stones. *Ecology* 85: 2671–2676.
- Bazelmans, J., H. Weerts & M. van der Meulen 2011. Atlas van Nederland in het Holoceen, landschap en bewoning vanaf de laatste ijstijd tot nu. Uitgeverij Bert Bakker.
- Beekman, F. 2007. De Kop van Schouwen onder het zand. Duizend jaar duinvorming en duingebouw op een Zeeuws eiland. Uitgeverij Matrijs.
- Beijerinck, W. & A.J. ter Pelkwijk 1952. Rubi in the northeastern part of the Netherlands. *Acta Botanica Neerlandica* 1: 325–360.
- Bekhuis, J., G. Kurstjens, S.R. Sudmann, J. ten Tuynste & F. Willems 2002. Land van levende rivieren: de Gelderse Poort. KNNV Uitgeverij & Stichting Ark, Utrecht.
- Bekker, R.M., E.J. Lammerts, A. Schutter & A.P. Grootjans 1999. Vegetation development in dune slacks: the role of persistent seed banks. *Journal of Vegetation Science* 10: 745–754.
- Belgers, J.D.M. & G.H.P. Arts 2003. Moerasvogels op peil. Deelrapport 1: Peilen op Riet. Alterra-rapport 828.1.
- Bell, J. & J.W. van 't Hullenaar 2010. Ecologisch herstel Wooldse veen, in samenhang met Burlo-Vardingholter venn. Bell Hullenaar, Zwolle. Rapport in opdracht van Vereniging Natuurmonumenten.
- Bell, J. & J.W. van 't Hullenaar 2012. Tweede fase ecologisch herstel Korenburgerveen. Resultaten ecohydrologische systeemanalyse. Bell Hullenaar, Zwolle. Rapport in opdracht van Vereniging Natuurmonumenten.
- Beltman, B. & G. Rouwenhorst 1991. Ecohydrology and fen plant distribution in the Vechtplassen area, the Netherlands. In: Nachtnebel, H.P. & K. Kovar (eds.), *Hydrological Basis of Ecologically Sound Management of Soil and Groundwater*: pp. 199–214. IAHS publication 202.
- Beltman, B. & T. Van den Broek 1993. Verzuring van kalkrijke venen. *Landschap* 10(2): 17–32.
- Beltman, B., N.Q.A.V. Omtzigt & J.E. Vermaat 2010. Turbary restoration meets variable success: does landscape structure force colonization success of wetland plants? *Restoration Ecology* 19: 185–193.
- Beltman, B.G.H.J., A.Q.A. Omtzigt & J.E. Vermaat 2011. Turbary restoration meets variable success: does landscape structure force colonization success of wetland plants? *Restoration Ecology* 19: 185–193.
- Berendsen, H.J.A. 2005. Fysisch geografisch onderzoek. Vierde geheel herziene druk. Koninklijke Van Gocum B.V., Assen.
- Berendsen, H.J.A. 2008. *Landschappelijk Nederland*. Van Gorcum, Assen; 256p.
- Berndt R.K. 1981. Zur Brutbiologie und zum Verhalten der Trauerseeschwalbe *Chlidonias niger* am Brutplatz. *Corax* 8(4): 266–281.
- Beumer, V., G. van Wirdum, B. Beltman, J. Griffioen, A.P. Grootjans & J.T.A. Verhoeven 2008. Geochemistry and flooding as determining factors of plant species composition in Dutch winter-flooded riverine grasslands. *Science of the Total Environment* 402: 70–81.
- Bij 't Vuur, K. 1993. Een bodemkundig en micromorfologisch onderzoek naar de vegetatiesuccessie van duingrasland naar duinstruweel in het Noordhollands Duinreservaat. Scriptie RU Amsterdam

- Bijkerk, W., F.H. Everts, A.G. Knotters, N.P.J. de Vries & P.J.M. Melman 1995. Vegetatiekartering in de Biesbosch. Rapport Everts & de Vries Meetkundige dienst Groningen/ Delft.
- Bijlsma, R.J. 2002. Bosrelicten op de Veluwe. Een historisch-ecologische beschrijving. Alterra-rapport 647, Wageningen.
- Bijlsma, R.J. 2004. Verbraming: oorzaken en ecologische plaats. *De Levende Natuur* 105(4): 138-144.
- Bijlsma, R.J. 2010. Bryophyte hot-spots in drift sand forests. In J. Fanta & H. Siepel (eds.), *Inland drift sand landscapes*. KNNV Publishing; 218-233.
- Bijlsma, R.J. 2011. Naaldbossen en paddenstoelen: op zoek naar ecologische criteria voor waardering. *Coolia* 54 (1): 9-15.
- Bijlsma, R.J., H. van Blitterswijk, A.P.P.M. Clerkx, J.J. de Jong, M.N. van Wijk & L.J. van Os 2001. Bospaden voor bosplanten. Bospaden en -wegen als transportroute, vestigingsmilieu, refugium en uitvalsbasis voor bosplanten. Alterra-rapport 193, Wageningen.
- Bijlsma, R.J., A.P.P.M. Clerkx & R.W. de Waal 2005. Diversiteit uit zand. De ontwikkeling van bosstructuur, vegetatie, bodem en humusvorm in bosreservaten op stuifzand. Alterra-rapport 1223, Wageningen.
- Bijlsma, R.J., A. Aptroot, K.W. van Dort, R. Haveman, C.M. van Herk, A.M. Kooijman, L.B. Sparrius & E.J. Weeda 2009. Preadvies mossen en korstmossen. Directie Kennis, Ede.
- Bijlsma, R.J., R.W. de Waal & E. Verkaik 2009a. Natuurkwaliteit dankzij extensief beheer. Nieuwe mogelijkheden voor beheer gericht op een veerkrachtig bos- en heidelandschap. Alterra-rapport 1902, Wageningen.
- Bijlsma, R.J., R. de Waal, P. Hommel & H. Diemont 2009b. Heide met een dikke H: een miskend onderdeel van een veerkrachtig heidelandschap. *Vakblad Natuur Bos Landschap* 6(2): 2-5.
- Bijlsma, R.J., J. den Ouden & H.N. Siebel 2009c. Oude eikenbossen: nieuwe inzichten en kansen voor het beheer. *De Levende Natuur* 110(2): 77-82.
- Bijlsma, R. J., Huiskes, H.P.J., Kemmers, R.H., Ozinga, W.A., Verberk, W.C.E.P. 2010. Complexe leefgebieden: het belang van gradiëntecosystemen en combinaties van ecosystemen voor het behoud van biodiversiteit. Alterra rapport 1965; 82p.
- Bijlsma, R.J., H.N. Leys & I.S. Zonneveld 2011. Vijftig jaar groeiend veen op het Kootwijkse stuifzand. *De Levende Natuur* 112: 18-21.
- Bijlsma, R.J., J. Vogels, H.N. Siebel, A. van den Burg & R.W. de Waal 2012. Van heidegebruik naar beheer. Nieuwe inzichten voor het herstel van droge heide. *Vakblad Natuur Bos Landschap* 6 (9): 14-17.
- Bink, F. 2010. Ruimte voor insecten. Een nieuwe visie op insectenbescherming. KNNV Uitgeverij Zeist; 266p.
- Bink, F.A., A.J. Beintema, H. Esselink, J. Graveland, H. Siepel & A.H.P. Stumpel 1998. Fauna-aspecten van effectgerichte maatregelen. Preadvies Fauna. IBN rapport 431, IBN-DLO, Wageningen.
- Blijdenstein, A.J., Brants, L.R. 1892. De boschbeplanting op de Nederlandse zeeduinen. *Tijdschrift Nederlandse Heidemaatschappij* (4).
- Bloemendaal F.H.J.L. & J.G.M. Roelofs (red.) 1988. Waterplanten en Waterkwaliteit. Natuurhistorische bibliotheek van de KNNV nr.45. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Blomqvist, M.M. 2005. Restoration of plant species diversity of ditch banks. ecological constraints and opportunities. Thesis Universiteit Leiden.
- Bobbink, R., L. Bik & J. H. Willems 1988. Effects of nitrogen fertilization on vegetation structure and dominance of *Brachypodium pinnatum* (L.) Beauv. in chalk grassland. *Acta Botanica Neerlandica* 37: 231 - 242.
- Bobbink, R. & J. H. Willems 1991. Impact of different cutting regimes on the performance of *Brachypodium pinnatum* in Dutch chalk grassland. *Biological Conservation* 56: 1-21.

- Bobbink, R. & J.H. Willems 2001. Prae-advies kalkgraslanden. Rapport OBN-16. Expertisecentrum LNV, Ede/Wageningen.
- Bobbink, R., E. Brouwer, J. ten Hoopen & E. Dorland 2004. Herstelbeheer in heidelandschap: effectiviteit, knelpunten en duurzaamheid. In: G.A. van Duinen et al. (red.), Duurzaam herstel van biodiversiteit; 15 jaar herstelmaatregelen in het kader van het Overlevingsplan Bos en Natuur. Rapport EC- LNV nr 2004/305, Ede.
- Bobbink, R., Bijlsma, R.J., E. Brouwer, K.A.O. Eichhorn, R. Haveman, P.W.F.M. Hommel, C.G.E. van Noordwijk, J.H.J. Schaminée, W.C.E.P. Verberk, R.W. de Waal & M.F. Wallis de Vries 2008. Preadvies Hellingbossen in Zuid-Limburg. O+BN rapport, DK-LNV, Ede.
- Bobbink, R., S. Braun, A. Nordin, S. Powe, K. Schütz, J. Strengbom, M. Weijters & H. Tomassen 2010. Review and revision of empirical critical loads and dose-response relationships. Proceedings of an expert workshop, Noordwijkerhout, 23-25 June 2010. RIVM report 680359002, Bilthoven; 246p.
- Boedeltje, G., R. van Dongen, A.T.W. Eysink, K. Hesselink & A.J.M. Jansen 2010. Kansen voor herstel van een beekdalsysteem op en nabij het Landgoed Schultenwole. Rapport Bosgroep Noord-Oost Nederland, Witharen.
- Boer, T. den 2000. Beschermingsplan Moerasvogels 2000-2004. Rapport Directie Natuurbeheer nr. 47, Wageningen.
- Boesveld, W., A.W. Gmelig Meyling & I. van Lente 2009. Inhaalslag Verspreidingsonderzoek. Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2008. Nauwe korfslak *Vertigo angustior*. Rapport Stichting Anemoon 2009-12.
- Boeye, D. & R.F. Verheyen 1994. The relation between vegetation and soil chemistry gradients in a ground water discharge fen. *Journal of Vegetation Science* 5: 553-560.
- Boeye, D., B. Verhagen, V. van Haesebroeck & R. Verheyen 1997. Nutrient limitation in species-rich lowland fens. *Journal of Vegetation Science* 8: 415-424.
- Bokdam, J. 2001. Effects of browsing and grazing on cyclic succession in nutrient-limited ecosystems. *Journal of Vegetation Science* 12: 875-886.
- Bokdam, J. 2003. Nature conservation and grazing management. Free-ranging cattle as a driving force for cyclic vegetation succession. Ph.D. thesis, Wageningen Universiteit.
- Bonte, D. 2006. Spinnen van mosduinen en duingraslanden in de duinen van Nederland. Nieuwsbrief Spined 21.
- Bonte, D. & D. Maes 2008. Trampling affects the distribution of specialised coastal dune arthropods. *Basic and Applied Ecology* 9: 726-734.
- Boonman, A. & G.G.F. van der Mast 1978. Ecologie van de natuurparken Brunsummerheide en Schinveldse bossen. Intern rapport van het Recreatieschap Oostelijk Zuid Limburg, Heerlen.
- Borger, G.J. 1992. Draining digging dredging; the creation of a new landscape in the peat areas of the low countries. In: J.T.A. Verhoeven (ed.), Fens and bogs in the Netherlands: Vegetation, History, Nutrient Dynamics and Conservation. *Geobotany* 18: 131-171.
- Borren, W., G. van Wirdum, V. Beumer & D. Hendriks 2010. Handreiking hoogveenregeneratie en inrichting nieuwe Peelvenen.
- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & De Vlinderstichting 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionidea.-Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland.
- Bos, G. 2011. Prunus bestrijden, het kan! De aanpak op landgoed Scherpenzeel. *Vakblad Natuur, Bos, Landschap* 2011 (4): 4-7.
- Bosch, G.J. 2004. Natuurontwikkeling van zilte vegetatie binnendijks van kustgebieden in Zeeland en Groningen: Natuurontwikkeling binnen milieukundige en ecologische kaders. Afstudeerverslag OU Heerlen / RUG.

- Bouwer, K. 2008. Voor profijt en genoeg. De geschiedenis van bos en landschap van de Zuidwest-Veluwe. Matrijs, Utrecht.
- Bouwman, J.H. 2011. Droog zandlandschap: het Nationaal Park de Hoge Veluwe, zandverstuiving de Pollen. In: Kamphuis, M.I., A.J.M. Jansen & J. Bouwman; Natuurherstel 20 jaar effectgerichte maatregelen, pp.53–66. Stichting Uitgeverij KNNV & Unie van Bosgroepen, Zeist.
- Bouwman, J.H. & R. Ketelaar 2008. New records of *Coenagrion armatum* in Schleswig–Holstein (*Odonata: Coenagrionidae*). *Libellula* 27 (3/4): 185–190.
- Bouwman, J.H., V.J. Kalkman, G. Abbingh, E.P. de Boer, R.P.G. Geraeds, D. Groenendijk, R. Ketelaar, R. Manger & T. Termaat 2008. Een actualisatie van de verspreiding van de Nederlandse libellen. *Brachytron* 11:103 – 198.
- Boyer, M.L.H. & B.D. Wheeler 1989. Vegetation patterns in spring fed calcareous fens: calcite precipitation and constraints on fertility. *Journal of Ecology* 77: 597–609.
- Braams, B.W. 1995. Weyden en zeyden in het broek. Middeleeuwse exploitatie en ontginning van de kommen in land van Heusden en Altena. Proefschrift. Wageningen Universiteit, Wageningen.
- Brix, H. 1999. The European Research Project on Reed Die-Back and Progression (EUREED). *Limnologica* 29: 5–10.
- Bröring, U. & Niedringhaus, R. 2008. Die Wanzen der suessen und brackigen Gewaesser der Ostfriesischen Inseln (*Heteroptera: Nepo-, Gerromorpha*). In: R. Niedringhaus, Haeseler, V., Janiesch, P. Die Flora und Fauna der Ostfriesischen Inseln. Artenverzeichnisse und Auswertungen zur Biodiversität. Schriftenreihe Nationalpark Niedersächsisches Wattenmeer, Band 11, Willhelmshaven; pp. 165–169.
- Brouwer, E, Bobbink, R, Roelofs, J.G.M. & G.M. Verheggen 1996. Effectgerichte maatregelen tegen verzuring en eutrofiering van oppervlaktewateren. Eindrapport monitoringsprogramma tweede fase. Afdeling Aquatische Oecologie & Milieubiologie, Katholieke Universiteit Nijmegen.
- Brouwer, E, Bobbink, R, Roelofs, J.G.M. & G.M. Verheggen 2000. Effectgerichte maatregelen tegen verzuring en eutrofiering van oppervlaktewateren. Eindrapport monitoringsprogramma derde en laatste fase. Afdeling Aquatische Oecologie & Milieubiologie, Katholieke Universiteit Nijmegen.
- Brouwer, E, R. Bobbink & J.G.M. Roelofs 2002. Restoration of aquatic macrophyte vegetation in acidified and eutrophied soft water lakes: an overview. *Aquatic Botany* 73: 405–431.
- Brouwer E., H. van Kleef, H. van Dam, J. Loermans, G. Arts & D. Belgers 2009. Effectiviteit van herstelbeheer in vennen en duinplassen op de middellange termijn. Rapport DKI nr. 2009/dki 126–O, Ede.
- Bruyne, de R. 2002. De nauwe korfslak *Vertigo angustior* in Nederland. *Nederlandse Faunistische Mededelingen* 16; pp. 11–20.
- Buckley, G.P., R. Howell & M.A. Anderson 2007. Vegetation succession following ride edge management in lowland plantation and woods. 1. The influence of site factors and management practices. *Biological Conservation* 82: 289–304.
- Buishand, T. A. & C. A. Velds 1980. Klimaat van Nederland 1: Neerslag en verdamping. Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut, De Bilt: pp. 66–67.
- Buitelaar, A.L.P. 1993. De Stichtse ministerialiteit en de ontginningen in de Utrechtse Vechtstreek. Uitgeverij Verloren.
- Bunzel-Drüke, M., J. Drüke, L.Hauswirth & H. Vierhaus 1999. Großtiere und Landschaft – von der Praxis zur Theorie. *Natur- und Kulturlandschaft* 1999 (3): 210–229.
- Buskens, R.F.M. & H.L. Zingstra 1988. Beuven: verwording en herstel. *De Levende Natuur* 89(2): 34–42.
- Buskens, R.F.M. 1994. Beuven blijvend hersteld? *De Levende Natuur* 95(6): 211–217.

- Butaye J., D. Adriaens & O. Honnay 2005. Conservation and restoration of calcareous grasslands: a concise review of the effects of fragmentation and management on plant species. *Biotechnology, Agronomy, Society and Environment* 9: 111–118.
- Casparie, W.A. 1972. Bog development in southeastern Drenthe (the Netherlands). Proefschrift, Rijksuniversiteit Groningen.
- Castell, I.I.Y., J. Fanta & E.A. Koster 1983. De vallei van de Leuvenumse Beek (Noordwestelijke Veluwe): een fysisch geografische streekbeschrijving. *Wetenschappelijke Mededelingen K.N.N.V.* nr. 159. Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Hoogwoud.
- Chafetz, H.S. 1994. Bacterially induced precipitates of calcium carbonate and lithification of microbial mats, In: W.E. Krumbein, D.M. Paterson & L.J. Stal (eds), *Biostabilisation of sediments*, BIS Verlag, Oldenburg; pp. 149–163.
- Clymo, R.S. & P.M. Hayward 1982. The ecology of *Sphagnum*. In: A.J.E Smith (ed.) *Bryophyte ecology*, pp. 229–289. Chapman and Hall, Londen.
- Cohen, K.M., E. Stouthamer, W.Z. Hoek, H.J.A. Berendsen & H.F.J. Kempen 2009. Zand in banen – Zanddiepte kaarten van het Rivierengebied en het IJsseldal in de provincies Gelderland en Overijssel. Provincie Gelderland, Arnhem.
- Coops, H. 1996. Helophyte zonation: impact of water depth and wave exposure. Thesis Radboud University Nijmegen.
- Coops, H. (ed.) 2002. Ecologische effecten van peilbeheer: een kennisoverzicht. RIZA rapport 2002.040.
- Corporaal, A. 2009. Ontpoldering van de Grootte Buitenlanden. Rapport Alterra, Wageningen.
- Cortens, J. & G. Verbeylen 2009. De eikelmuis in Vlaanderen – Synthese van drie jaar inventariseren en aanzet tot effectieve soortbescherming. Rapport Natuur.studie 2009/1, Natuurpunt Studie (Zoogdierenwerkgroep), Mechelen, België.
- Couwenberg, J. & H. Joosten 1999. Pools as missing links: the role of nothing in the being of mires. *Patterned Mires and Mire Pools – Origin and Development; Flora and Fauna* (eds V. Standen, J. Tallis & R. Meade): pp. 87–102. British Ecological Society, London.
- Couwenberg, J. & H. Joosten 2005. Self-organization in raised bog patterning: the origin of microtope zonation and mesotope diversity. *Journal of Ecology* 93: 1238–1248.
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (red) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. – *Nederlandse Fauna 9*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- De Bakker, N.V.J., E.B. Adema & F.H. Everts 2005. Vegetatieveranderingen in de 2e, 3e en 4e Kroon's Polders Vlieland. Report COCON-RUG/EGG consult Everts & De Vries; 17p.
- De Boo, M. m.m.v. Eysink, A.Th.W. Jansen, A.J.M. & G.B. Vinke 1996. Luisteren naar het landschap: het herstel van een Twentse natte heide. VEWIN, Rijswijk.
- De Bruijn, O. & J. Hofstra 1997. Kleinschalig herstelbeheer in het Boddenbroek op het landgoed Twickel. *De Levende Natuur* 98: 289–295.
- De Bruijn, O. & G.J.A. Roelofs 2003. Het Vörgersveld op het landgoed Twickel, een bijzonder stukje EHS. *De Levende Natuur* 104: 280–285.
- De Bruyne, R. 2002. De Nauwe korfslak *Vertigo angustior* in Nederland. *Nederlandse Faunistische Mededelingen* 16: 11–20.
- De Goeij, A.A.M., R.F.M. Krekels m.m.v. A. Corporaal 2000. De Wilde kievitsbloem in Overijssel. Verspreiding, ecologie, knelpunten en beschermingsmaatregelen. Bureau Natuurbalans/Limes Divergens.
- De Graaf, M.C.C., R. Bobbink, P.J.M. Verbeek, & J.G.M. Roelofs 1998. Differential effects of ammonium and nitrate on three heathland species. *Plant Ecology* 135: 185–196.
- De Graaf, M.C.C., R. Bobbink, N.A.C. Smits, R. van Diggelen & J.G.M. Roelofs 2009. Biodiversity, vegetation gradients and key biogeochemical processes in the heathland landscape. *Biological Conservation* 142: 2191–2201.

- De Hoop, E., B. van Tooren, B. van den Boom, J. Holtland, L. van Tweel, A. van den Berg & I. de Ronde 2011. Evaluatie hoogveengebieden in Nederland. Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Landschap Overijssel & Ministerie van Defensie, 's-Graveland.
- De Hullu, P.C., A.Th.W. Eysink & A.J.M. Jansen 2000. Terug naar de bronnen van het Springendal. *Aarde en Mens* 4(3): 43–47.
- De Jong, Th. H. 2000. Soortenbeschermingsplan voor Krabbescheer en Groene glazenmaker. Provincie Utrecht.
- De Jong, Th. 2004. Polders, polderwateren en vissen. *RAVON* 18 6(3): 57–61.
- De Jonge, L.J.A. 1954. Verkommerd land. Naar een nieuwe welvaart in een oude landstreek. H.J. Paris, Amsterdam; 56p.
- De Kraker, K. 2005. Kartering meetsoorten Grevelingen 2005. Uitgave SBB; 144p.
- De Kroon, H. 1986. De vegetatie van Zuidlimburgse hellingbossen in relatie tot het hakhoutbeheer. *Natuurhistorisch maandblad* 75 (10): 167–190.
- De Kruijf, M. & D. Groenendijk 2011. Het voedsel van de nachtzwaluw nader bekeken. *Vlinders* 2011 (2): 4–7.
- De Lange, H.J., G. Maas, B. Makaske, M. Nijssen, J. Noordijk, S. van Rooij & C. Vos. 2012. Fauna in het rivierengebied. Knelpunten en mogelijkheden voor herstel van terrestrische en amfibische fauna. Alterra, Wageningen
- De Leeuw, C.C., A.P. Grootjans, E.J. Lammerts, P. Esselink, P.J. Stuyfzand, L. Stal & C.C. van Turnhout 2008. Ecologische effecten van Duinboog- en Washoverherstel op de Waddeneilanden. Rapport IVEM (RU-Groningen); 130p.
- De Mars, H. 1996. Chemical and physical dynamics of fen hydrology. Proefschrift Rijksuniversiteit Utrecht.
- De Mars, H. A.C. Garritsen & C. van Elswijk 1996. Van veenrivier tot boezemwater. Probleem of oplossing voor natte natuur in het veenweidegebied? *Landschap* 1996 (3): 207–222.
- De Mars, H., M.J. Wassen & W.H.M. Peeters 1996. The effect of drainage and management on peat chemistry and nutrient deficiency in the former Jegrzenia floodplain (N.E. Poland). *Vegetatio*: 126: 59–72.
- De Mulder, E.G.F.J., M.C. Geluk, I.L. Ritsema, W.E. Westerhoff & T.E. Wong 2003. De ondergrond van Nederland. Wolters-Noordhoff, Groningen/Houten.
- De Raeve, F. 1989. Landschap en beheer van de duinen: mag "natuur" ooit weer eens natuur worden?, In Hermy, M., *Natuurbeheer*. Marc Van der Wiele, Brugge: pp. 125–144.
- De Vries, V. 1961. Vegetatiestudie op de westpunt van Vlieland. Proefschrift Universiteit van Amsterdam.
- De Waal, R.W. & R.J. Bijlsma 2003. Bossen van de keileemgronden: betekenis van stagnerend grondwater voor de ontwikkeling van humusprofiel en vegetatie. Alterra-rapport 804, Wageningen.
- De Waal, R.W., P.C. Jansen, S.P.J. van Delft & P. Bolthuis 2011. Herstelplan Tondense heide. Alterra-rapport 2248, Wageningen.
- De Wit, A. 2008. Leven, werken en geloven in zeevarende gemeenschappen. Diss. Amsterdam.
- De Zwart, A. H. 2007. Investigation of Clogging Processes in Unconsolidated Aquifers near Water Supply Wells . Proefschrift, Technische Universiteit Delft, Delft.
- Deckers, B., P. De Becker, O. Honnay, M. Hermy & B. Muys 2005. Sunken roads as habitats for forest plant species in a dynamic agricultural landscape: effects of age and isolation. *Journal of Biogeography* 32: 99–109.
- Degen, M., B. van Doorn & J. Wiggers-Bannink 2001. De Springendalse beek. Onderzoek naar abiotiek van nieuwe bronnen in ontwikkeling. Rapport. Alterra, Wageningen.
- Dekker, J.J.A. 2007. Rabbits, refuges and resources. How living in burrows affects foraging of herbivores. Proefschrift. Wageningen Universiteit, Wageningen.

- Dekker, L.W., A.H. Booij & C.J. Ritsema 1997. IJzerbanden en ijzerwanden in onze zanden: de samenhang ervan met de stroming van water. *Stromingen* 3(2): 29–40.
- Den Boer, T. 2000. Beschermingsplan Moerasvogels 2000–2004. Rapport Directie Natuurbeheer nr. 47, Wageningen.
- Den Ouden, J., R.J. Bijlsma & R. Haveman 2007. Historisch landgebruik op de Wilde Kamp., Onderbouwing van een plan tot inrichting van de Wilde Kamp op basis van historisch landgebruik. Advies/VAK-rapport 2007 nr. 005. Geldersch Landschap en Geldersche Kasteelen, Arnhem.
- Den Ouden, J., P. Copini & U. Sass-Klaassen 2009. Een nieuwe kijk op oude eiken. *De Levende Natuur* 110 (2): 83–87.
- Diemont, W.H. & A.H.J.M. van de Ven 1953. De kalkgraslanden van Zuid-Limburg. A. De phanerogamen. Publicaties van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg 6: 1–20.
- Diemont, W.H. & J.H. Oude Voshaar 1994. Effects of climate and management on the productivity of Dutch heathlands. *Journal of Applied Ecology* 31: 709–716.
- Dijkema, K.S. 1987. Changes of salt-marsh area in the Netherlands Wadden Sea after 1600. In: A.H.L. Huiskes, C.W.P.M. Blom & J. Rozema (eds), *Vegetation between land and sea*. Junk, Dordrecht, pp. 42–49.
- Dijkema, K.S., Bossinade, J.H., Bouwsema, P. & de Gloppe, R.J. 1990. Salt marshes in the Netherlands Wadden Sea: rising high-tide levels and accretion enhancement. In: J.J. Beukema, W.J. Wolff & J.J.W.M. Brouns (red.), *Expected effects of climate change on marine coastal ecosystems*. Kluwer Academic publishers, pp. 173–188.
- Dijkema, K., A. Nicolai, J. de Vlas, C.J. Smit, H. Jongerius & H. Nauta 2001. Van Landaanwinning naar Kwelderwerken. Leeuwarden: Rijkswaterstaat, Directie Noord-Nederland / Texel: Alterra; 68p.
- Dijkema, K.S., W.E. van Duin, E.M. Dijkman & P.W. van Leeuwen 2007. Monitoring van kwelders in de Waddenzee. Rapport in het kader van het WOT programma Informatievoorziening Natuur i.o. (WOT IN). Alterra rapport 1574; IMARES-rapport C104/07; WOT IN serie nr. 5; 63p.
- Dijkema, K.S., W.E. van Duin, E.M. Dijkman, A. Nicolai, H. Jongerius, H. Keegstra, L. van Egmond, H. Venema & J.J. Jongsma 2011a. Vijftig jaar monitoring en beheer van de Friese en Groninger kwelderwerken: 1960–2009. *Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu*, Wageningen UR. Werkdocument 229; 96p.
- Dijkema, K.S., H.F. van Dobben, E.C. Koppenaar, E.M. Dijkman, W.E. van Duin 2011b. Kweldervegetatie Ameland 1986–2010: effecten van bodemdaling en opslibbing op Neerlands Reid en De Hon. In: Begeleidingscommissie Monitoring Bodemdaling Ameland (ed.), *Monitoring Effecten van Bodemdaling op Ameland-Oost: Evaluatie na 23 Jaar Gaswinning*; pp. 1–167. http://www.interwad.nl/Rapportage_201.2785.0.html.
- Doerr, V. A. J., T. Barrett & E.D. Doerr 2011. Connectivity, dispersal behaviour and conservation under climate change: a response to Hodgson et al. *Journal of Applied Ecology* 48: 143–147.
- Doing Kraft, H. 1955. Historische gegevens over het duinlandschap, speciaal met het oog op de bossen en beplantingen. *Scriptie Landbouwhogeschool*. Wageningen.
- Doing, H. 1964. Vegetatie. Suppl. 2 in: *Recreatie en natuurbescherming in het Noordhollands Duinreservaat*. Itbon meded. Nr 69/c.
- Doing, H. 1988. *Landschapsoecologie van de Nederlandse kust. Een landschapskartering op vegetatiekundige grondslag*. St. Duinbehoud. Leiden.
- Dommain, R., J. Couwenberg and H. Joosten 2010. Hydrological self-regulation of domed peatlands in south-east Asia and consequences for conservation and restoration. *Mires and Peat*, 6: 1–17,
- Donkersloot-de Vrij, M. 1985. *De Vechtstreek. Oude kaarten en de geschiedenis van het landschap*. Uitgeverij Heureka, Weesp; 143p.

- Dorland, E., L.J.L. van den Berg, R. Bobbink & J.G.M. Roelofs 2003. Bekalking bij het herstel van gedegenereerde heiden en heischrale graslanden. *De Levende Natuur* 104 (4): 144–147.
- Dorland, E., R. Bobbink & E. Brouwer 2005. Herstelbeheer in de heide: een overzicht van maatregelen in het kader van OBN. *De Levende Natuur* 105 (5): 204–208.
- Dover, J., T. Sparks, S. Clarke, K. Gobbett & S. Glossop 2000. Linear features and butterflies: the importance of green lanes. *Agriculture, Ecosystems and Environment* 80: 227–242.
- Drees, M. 1989. Konijnen als grazers. *Duin* 12: 156–158.
- Drees, M. 1992. Het Konijn en zijn relaties. *Duin* 15: 11–13.
- Drees, M. 1998. Langoor. Over konijnen en vegetatie in de duinen. *Duin* 21: 4–6.
- Eichhorn, K.A.O. & L.S. Eichhorn 2007. Herstel van de soortenrijke flora in twee Zuid-Limburgse hellingbossen. *Natuurhistorisch Maandblad* 96 (8): 240–246.
- Ellers, J., T.C. Dias, A.T.C. Berg, M.P. 2010. Interaction Milieu Explains Performance of Species in Simple Food Webs along an Environmental Gradient. *The Open Ecology Journal* 2010 (3): 12–21.
- Emmer, I.M. 1995. Humus form and soil development during a primary succession of monoculture *Pinus sylvestris* forests on poor sandy substrates. PhD Thesis University of Amsterdam.
- Emmett Duffy, J. 2003. Biodiversity loss, trophic skew and ecosystem functioning. *Ecology Letters* 2003 (6): 680–687.
- Ernst, W.H.O., Q.L. Slings & H.J.M. Nelissen 1996. Pedogenesis in coastal wet dune slacks after sod-cutting in relation to revegetation. *Plant & Soil* 180: 219–230.
- Esselink, J.W.P. 2000. Nature Management of Coastal Salt Marshes; Interactions between anthropogenic influences and natural dynamics. Proefschrift Rijksuniversiteit Groningen.
- Everts, F.H. & N.P.J. de Vries 1988. Inventarisatie van natuurterreinen in de boswachterij Smilde en Dwingeloo, juli 1988. Rapport Staatsbosbeheer, Assen.
- Everts, F.H., D.P. Pranger & N.P.J. de Vries 1990. Vegetatiekartering van het Natuurreservaat Nieuwe Zuiderlingedijk. Rapport 90/2 Everts & de Vries, Groningen.
- Everts, F.H. & N.P.J. de Vries 1991. De vegetatieontwikkeling van beekdalsystemen. Een landschapsecologische analyse van enkele Drentse beekdalen. Proefschrift R.U. Groningen, Historische Uitgeverij Groningen; 223p.
- Everts, F.H., A.P. Grootjans & D.P. Pranger 1999. Monitoring Effectgericht Maatregelen Vroongronden op Schouwen. Rapport SBB-Middelburg, RUG-Groningen en EGG-consult, Everts & de Vries, Groningen.
- Everts, F. H., G.J. Baaijens, A.P. Grootjans, N.P.J. de Vries & A. Verschoor 2005. Grootschalige landschappen en heidebeheer: Dwingelderveld. *De Levende Natuur* 106(5): 193–199.
- Everts, F.H., M. Jongman, N.P.J. de Vries & M.E. Tolman 2007. Vegetatiekartering Noordhollands Duinreservaat deelgebieden Bergen Zuid – Wimmenum 2006. Rapport PWN.
- Everts, F.H., N.P.J. de Vries, D.P. Pranger, M.E. Tolman & M. Jongman 2008. Vegetatiekartering deelgebieden Egmond – Bakkum 2007. Rapport PWN
- Everts, F.H., D.P. Pranger, M.E. Tolman & N.P.J. de Vries 2009. Vegetatiekartering Bergen-Noord 2009. Rapport EGG 821. EGG/PWN Groningen/Velserbroek.
- Everts, F.H. & N.P.J. de Vries 2011. Vegetatiekartering Biesbosch & Plantensoort-kartering Kleine Noordwaard. Rapport 898 EGG. EGG-consult (Ecologengroep Groningen).
- Eysink, A.T.W. & A.J.M. Jansen 1993. Punthuizen, een Twents blauwgras-land: waterhuishouding, vegetatie en beheer. In: Weeda, E.J. (red.) *Blauw-graslanden in Twente, schatkamers van het natuurbehoud*: pp. 50–64. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Eysink, A.T.W. & A.J.M. Jansen 2011. Hoorns Veentje op Landgoed Ooster- en Westersand. Natuurherstel. 20 jaar effectgerichte maatregelen. KNNV Uitgeverij en Unie van Bosgroepen.

- Eysink, A.Th.W. , M.A.P. Horsthuis & C.G. Abbink–Meijerink 1999. Terug naar de bron – plantensoorten als indicator voor herstelbeheer van bronnen in Oost–Nederland. *Stratiotes* 19: 103–128.
- Fanta, J. 2010. Microclimate in a drift–sand area and its role in primary succession. In J. Fanta & H. Siepel (eds.), *Inland drift sand landscapes*. KNNV Publishing, Zeist; 99–106.
- Galatowitsch, S.M. & A.G. van der Valk 1995. Natural revegetation during restoration of wetlands in the southern prairie pothole region of North America. In: Wheeler, B.D., Shaw, S.C., Fojt, W.J. & Robertson, R.A. (eds.), *Restoration of Temperate Wetlands*: pp. 129–142. Wiley & Sons, Chichester.
- Gams, H. & S. Ruoff 1929. *Geschichte, Aufbau und Pflanzendecke des Zehlaubruches*, Schriften der physikalisch–ökonomischen Gesellschaft in Königsberg 66 (1): 1–192.
- Gebiedsteam Pompveld & Kornsche Boezem 2009. *Beheerplan Natura 2000 Pompveld en Kornsche Boezem*. Werkdocument. Rapport Aequator Groen & Ruimte en Royal Haskoning, 's Hertogenbosch.
- Geurts, J.J.M. 2010. *Restoration of fens and peat lakes: a biogeochemical approach*. Proefschrift Radboud Universiteit Nijmegen; 170p.
- Gevers, D.T. 1826. *Verhandeling over het toegangbaar maken van de duinvalleijen langs de kust van Holland*. Mij ter bevordering Landbouw, Amsterdam.
- Giepmans, S.E., A. Kos & R. van 't Zelfde 2004. *Hollandse stranden in de Gouden Eeuw*. Katwijk's Museum, Katwijk.
- Gierveld, H. 2012. Water– en natuurbeheer op Twickel. *De Levende Natuur* 113 (5): 232–235.
- Gmelig Meyling, A.W. S.M.A. Keulen, R.H. de Bruyne & A. Boesveld 2006. De Zeggekorfslak: bedreigd, maar wijder verspreid dan gedacht. *De Levende Natuur* 107 (6): 247–251.
- Gottschalk, M.K.E. 1956. De ontginning der Stichtse venen ten oosten van de Vecht. *Tijdschrift KNAG* 73: 207–223.
- Graveland, J. 1998. Reed die–back, water level management and the decline of the Great Reed Warbler *Acrocephalus arundinaceus* in the Netherlands. *Ardea* 86: 187–201.
- Greven, H. 2007. Ontwikkeling van de bryoflora op de stoven in het essenhakhout van het Kromme Rijngebied over de jaren 1974, 1988, 2003 en 2007. Provincie Utrecht Afdeling Groen; 23p.
- Groenendijk, D. & C.A.M. van Swaay 2005. *Profielen Vlinders en Libellen van de Habitatrichtlijn Bijlage II*. Rapport VS2005.021, De Vlinderstichting, Wageningen.
- Groot Bruinderink, G.W.T.A., R.J. Bijlsma, J. den Ouden, C.A. van den Berg, A.J. Griffioen, I.T.M. Jorritsma, R. Kluiver, K. Kramer, A.T. Kuiters, D.R. Lammertsma, H.H.T. Prins, G.J. Spek & S.E. van Wieren 2004. De relatie tussen bosontwikkeling op de Zuidoost Veluwe en de aantallen edelherten, damherten, reeën, wilde zwijnen, runderen en paarden. Onderzoek naar de realisatiemogelijkheden van beheerdoelstellingen. Alterra, Wageningen; 129 p.
- Grootjans, A.P., P.C. Schipper & H. van der Windt 1986. Influence of drainage on N–mineralization and vegetation response in wet meadows II. *Cirsio–Molinietum stands*. *Acta Oecologica/Oecologia Plantarum* 7: 3–14.
- Grootjans, A.P. & R. van Diggelen 1995. Assessing the restoration prospects of degraded fens. In: B.D. Wheeler, S.C. Shaw, W.J. Fojt & R.A. Robertson (eds.) *Restoration of temperate wetlands*, pp.73–90. J. Wiley & Sons, Chichester.
- Grootjans, A.P., E.J. Lammerts & F. Van Beusekom 1995. *Kalkrijke duinvalleien op de waddeneilanden*, KNNV Uitgeverij, Utrecht; 176p.
- Grootjans, A.P., A. Walsweer & F. Van de Ende 1997. The role of microbial mats during primary succession in calcareous dune slacks. *Journal of Coastal Conservation* 3: 95–102.
- Grootjans, A.P., J.W. de Jong & J.A.M. Janssen 1999. *Sluifters en Rode Lijstsoorten op Schiermonnikoog*. Rapport Laboratorium voor Plantenoecologie, Haren.

- Grootjans, A. P., Everts, H., Bruin, K., & Fresco, L. 2001. Restoration of Wet Dune Slacks on the Dutch Wadden Sea Islands: Recolonization After Large-Scale Sod Cutting. *Restoration Ecology* 9(2): 137–146.
- Grootjans, A.P., J.P. Bakker, A.J.M. Jansen & R.H. Kemmers 2002a. Restoration of brook valley meadows in the Netherlands. *Hydrobiologia* 478: 149–170.
- Grootjans, A.P., L. Geelen, A.J.M. Jansen & E.J. Lammerts 2002b. Restoration of coastal dune slacks in the Netherlands. *Hydrobiologia* 478: 181–203.
- Grootjans, A.P., G.J. Baaijens, F.H. Everts & P.J. Stuyfzand 2003. Ecohydrologische analyse van het Mokkelengoor. Rapport Bureau Everts & de Vries/Rijksuniversiteit Groningen.
- Grootjans, A.P., E.B. Adema & F.H. Everts 2004. Effectgerichte maatregelen tegen verdroging, verzuring en stikstofdepositie in boezemlanden en beekdalen (Friesland en Drenthe). Rapport EC-LNV nr. 2004/284-O. Expertisecentrum LNV, Ede.
- Grootjans, A.P. R. van Diggelen & J.P. Bakker 2006. 9. Restoration of mires and wet grasslands. In: J. van Andel & J. Aranson, *Restoration ecology*, pp. 111–123. Blackwell Publishing, Malden/Oxford/Carlton.
- Grootjans, A.P., Adema, E. B., Bleuten, W., Joosten, H., Madaras, M., & Janáková, M. 2006. Hydrological landscape settings of base-rich fen mires and fen meadows: an overview. *Applied Vegetation Science* 9(2): 175–184.
- Grootjans, A.P., R.H. Kemmers, F.H. Everts & E.B. Adema 2007. Restauratie van veengronden door afgraven en vernatten. *De Levende Natuur* 108(3):108–113.
- Grootjans, A.P., E.B. Adema, C. Aggenbach, F.H. Everts & A.J.M. Jansen 2007. Restauratie van Duinvalleien. *De Levende Natuur* 108 (3): 77–82.
- Grootjans, A.P. & R. van Diggelen 2009. Hydrological dynamics III: hydro-ecology. In: E. Maltby & T. Barker (eds.), *The wetlands handbook*. Blackwell Publishing, Malden/Oxford/Carlton.
- Grootjans, A.P., V. Sefferová-Stanová & A.J.M. Jansen (eds.) 2013. *Calcareous mires of Slovakia*. KNNV Publishing, Zeist.
- Grutters, B. & A. Corporaal 2011. Kievitsbloemen en bondgenoten samen succesvol, In: J.H.J. Schaminée, J.A.M. Janssen & E.J. Weeda (red.), *Gewapende Vrede. Beschouwing over plant-dierrelaties in de natuur. Vegetatiekundige Monografieën 3*. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Hájek, M., P. Hekera, & P. Hájková 2002. Spring Fen Vegetation and Water Chemistry in the Western Carpathian Flysch Zone. *Folia Geobotanica* 37: 205–224.
- Hanhart, K. & G.J. Maljaars 2011. Eco-hydrologisch onderzoek Beekbergerwoud. Hanhart Consult, Lochem, in opdracht van de Vereniging Natuurmonumenten, beheereenheid Oost-Veluwe.
- Harper, D., J. Mekotova, S. Hulme, J. White J. & J. Hall 1997. Habitat heterogeneity and aquatic macroinvertebrate diversity in floodplain forests. *Global Ecology and Biogeography Letters* 6: 275–285.
- Hartog, H.M. 1866. Landhuiskundige beschrijving der Geldersche Vallei, gelegen in de provinciën Gelderland en Utrecht. Heruitgave in G.H. Kocks & J.M.G. van der Poel, *Landbouwkundige beschrijvingen uit de negentiende eeuw 1981*. Vereniging voor Landbouwgeschiedenis, Wageningen.
- Hartog, P.S. 1993. Beheerplan Boezem van Brakel. Rapport 93/6 Everts & de Vries, Groningen.
- Heijboer, D. & J.W. Nellestijn 2002. *Klimaatatlas van Nederland: de normaalperiode 1971–2000*. Elmar, Rijswijk.
- Helmer, W. & H.J.G.A. Limpens 1988. Echo's in het landschap: over vleermuizen en oecologische infrastructuur. *De Levende Natuur* 89: 2–6.
- Helsen, K., M. Hermy, and O. Honnay 2013. Spatial isolation slows down directional plant functional group assembly in restored semi-natural grasslands. *Journal of Applied Ecology* 50: 404–413.
- Hennekens, S., J.H.J. Schaminée & V. Westhoff 1983. De ontwikkeling van krijthellinggraslanden op verlaten akkers. *Natuurhistorisch Maandblad* 72 (8): 136–143.

- Hermans, J.T. & G.G.F. van der Mast 1994. De Brandenburg op de Brunsummerheide en de Breukberg. Excursieverslagen 1992. Plantensociologische Kring Nederland, Wageningen.
- Herrier J.-L., Van Nieuwenhuysse, H., Deboeuf, C., Deruyter, S. & Leten, M. 2005. Sledgehammers, cranes and bulldozers: restoring dunes and marshes by removing buildings and soil. In Herrier J.-L., J. Mees, A. Salman, J. Seys, H. Van Nieuwenhuysse and I. Dobbelaere (eds): Proceedings 'Dunes and Estuaries 2005' – International Conference on Nature Restoration Practices in European Coastal Habitats, Koksijde, Belgium, 19–23 September 2005. VLIZ Special Publication 19; pp. 79–94.
- Hesen, P.L.G.M., M.H. Jalink, A.J.M. Jansen & A. Oosterhof 2000. Ecologische potenties Oost-Veluwe: methode voor het aanwijzen van kansrijke gebieden bij verdrogingsbestrijding. Rapport SWI 99.238. Kiwa N.V. Nieuwegein.
- Heymans, E. & R. Schuilting 1912. Een veenplas bij loenen aan de Vecht. In: Heymans, E. & R. Schuilting (eds.), Nederlandsche Landschappen, Handleiding bij de Aardrijkskundige Wandplaten van Nederland; IV. Noordhoff, Groningen.
- Higler, B. 2000. Natuurlijke levensgemeenschappen van de Nederlandse binnenwateren deel 7, Laagveenwateren. Rapport AS-07 EC-LNV.
- Higler, L.W.G. 1977. Macrofauna-cenoses on *Stratiotes* plants in Dutch broads. Proefschrift Universiteit van Amsterdam; 84p.
- Hillegers, H.P.M. (red.) 1985. De Bemelerberg: een bundel artikelen over de natuur- en cultuurhistorische betekenis van een droog schraalland-reservaat in Zuid-Limburg. Natuurhistorisch Maandblad 34: 1–92.
- Hillegers, H.P.M. 1983. Beweidingseffecten van Mergellandschappen in enkele Zuidlimburgse natuureservaten. In: Kalkgraslanden: beheren voor de toekomst. Verslag van het symposium te Maastricht op 29 april 1983. Publicaties van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, reeks 33(1–2): 2–9.
- Hillegers, H.P.M. 1993. Heerdgang in Zuidelijk Limburg. Publicatie van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg XL(1), Maastricht.
- Hobbs, R.J. & D.A. Norton 1996. Toward a conceptual framework for restoration ecology. Restoration Ecology 4: 93–110.
- Hobo, N.B., B. Makaske, H. Middelkoop & J. Wallinga 2010. Reconstruction of floodplain sedimentation rates: a combination of methods to optimize estimates. Earth Surface Processes and Landforms 35 (13): 1499–1515.
- Hodgson, J. A., A. Moilanen, B.A. Wintle, & C.D. Thomas 2009. Climate change, connectivity and conservation decision making : back to basics. Journal of Applied Ecology 46: 964–969.
- Hodgson, J. A., A. Moilanen, B.A. Wintle, & C.D. Thomas 2011. Habitat area, quality and connectivity: striking the balance for efficient conservation. Journal of Applied Ecology 48: 148–152.
- Hoekstra, A & B. Pedroli 1992. Sluftervorming en natuurontwikkeling. Waterloopkundig Laboratorium, Speurwerkrapport T857.
- Hoffmann, M. 2003. Microgeographical distribution of ants (*Hymenoptera: Formicidae*) in coastal dune grassland and their relation to the soil structure and vegetation. Animal Biology 53(4): 367–377.
- Hofstede, R., J.P. Bakker & R. van Diggelen 1991. Het Friesche Veen: mogelijkheden voor vegetatie-ontwikkeling. De Levende Natuur 92: 94–100.
- Hommel, P., R. de Waal, B. Muys, J. den Ouden & Th. Spek 2007. Terug naar het lindewoud. Strooiselkwaliteit als basis voor ecologisch bosbeheer. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Hommel, P.W.F.M., W.H. Diemont & R.W. de Waal 2009. Bodemtype bepaalt effectiviteit plagbeheer in droge heidegebieden. Stratiotes 38: 5–17.
- Hommel, P.W.F.M. (red.), R.J. Bijlsma, K.A.O. Eichhorn, R.H. Kemmers, J. den Ouden, J.H.J. Schaminée, R.W. de Waal, M.F. Wallis de Vries & B.J.C. Willers 2010. Mogelijkheden voor

- herstelbeheer in hellingbossen op kalkrijke bodem in Zuid-Limburg. Resultaten eerste onderzoeksfase. Rapport DKI nr. 2010/140-O, Ede.
- Hoogendoorn, J., A.C. Garritsen & J. van Bakel 1996. Kwel uit oppervlaktewater. Oppervlaktewater als mogelijke voeding in natte natuurterreinen. *Landschap* 1996 (3): 145-156.
- Höppner, H. 1926. Die Phanerogamenflora der Seen und Teiche des unteren Niederrheins. *Groesbeeks Milieujournaal* 113 (2002): 1-11 (vertaling).
- Horsthuis, M.A.P. 2007. Twentse bronnen aan de basis van natuurkwaliteit. Handleiding voor bescherming en beheer van bronnen in Twente. Provincie Overijssel/Waterschap Regge en Dinkel, Almelo.
- Horsthuis, M.A.P. & L. Van Tweel 2002. Een rasterkartering in het brongebied van de Mosbeek. *Stratiotes* 24: 13-26.
- Horsthuis, M.A.P. & A.J.M. Jansen 2011a. Kolland. Een ecohydrologische systeemanalyse. Rapport Unie van Bosgroepen, Ede.
- Horsthuis, M.A.P. & A.J.M. Jansen 2011b. Overlangbroek en Oud Kolland. Een ecohydrologische systeemanalyse. Rapport Unie van Bosgroepen, Ede.
- Houdijk, A.L.F.M. 1990. Effecten van zwavel- en stikstofdepositie op bos- en heidevegetaties. Rapport Katholieke Universiteit Nijmegen; 124p.
- Houston, J. 2008. The development of Integrated Coastal Zone Management (ICZM) in the UK: the experience of the Sefton Coast In: *Sefton's Dynamic Coast, Proceedings of the conference on coastal geomorphology, biogeography and management*, pp. 289-305.
- Huiskes, H. P. J., N. Beemster & P. W. F. M. Hommel 2005. Moerasvogels op peil. Deelrapport 3. Werk in uitvoering: Een evaluatie van beheerexperimenten gericht op het bevorderen van jonge verlandingsstadia. *Alterra-rapport* 828.3.
- Humbert, J.Y., J. Ghazoul, N. Richner & T. Walter 2010. Hay harvesting causes high orthopteran mortality. *Agriculture, Ecosystems & Environment* 139: 522-527.
- Humbert, J.Y., J. Ghazoul, N. Richner & T. Walter 2012. Uncut grass refuges mitigate the impact of mechanical meadow harvesting on orthopterans. *Biological Conservation* 152: 96-101.
- Hustings, F. 1986. Veranderingen in de stand van de Roodborsttapuit *Saxicola torquata* in 170-84. *Limosa* 59: 153-162.
- Ingram, H.A.P. 1983. Hydrology. *Ecosystems of the World 4A. Mires: Swamp, Bog, Fen and Moor - General Studies* (ed. A.J.P.Gore): pp. 67-158. Elsevier, Amsterdam.
- IUCN/SSC 1998. Re-introduction Specialist Group. *IUCN Guidelines for Re-introductions*. IUCN, Cambridge.
- Ivanov, K.E. 1981. *Water Movement in Mirelands*. Academic Press, London.
- Jacobse, S., Scholl, O., van de Koppel, J. 2008. Prognose van schor- en slikontwikkeling in de Oosterschelde. *Rijkswaterstaat Rapport* 9T4814.BO
- Jacquemyn, H., R. Brys & M. Hermy 2003. Short-term effects of different management regimes on the response of calcareous grassland vegetation to increased nitrogen. *Biological Conservation* 111: 137-147.
- Jacquemyn, H., R. Brys, M. Hermy & J.H. Willems 2007. Long-term dynamics and population viability in one of the last populations of the endangered *Spiranthes spiralis* (*Orchidaceae*) in the Netherlands. *Biological Conservation* 134: 14-21.
- Jalink, M.H. & A.J.M. Jansen 1996. Indicatorsoorten voor verdroging, verzuring en eutrofiëring van grondwaterafhankelijke beekdalgemeenschappen. Deel 2 uit de serie 'Indicatorsoorten'. Staatsbosbeheer, Driebergen.
- Jalink, M.H. 1997. Natuurherstel D'n Opslag (onderdeel van het object Reuselbeemden): systeemanalyse en inrichtingsplan. Rapport KOA 97.095. Kiwa N.V., Nieuwegein.
- Jalink, M.H. 2010. Basenrijk grondwater in het Binnenveld. KWR rapport 2010.102. KWR Watercycle Research Institute, Nieuwegein (deelrapport tekst en deelrapport figuren).

- Jalink, M.H. Grijpstra, J. & Zuidhoff A.C. 2003. Hydro-ecologische systeemtypen met schraallanden in Pleistoceen Nederland. Rapport EC-LNV nr 2003/2250; 75p.
- Jansen, A.J.M. 2000. Hydrology and restoration of wet heathland and fen meadow communities. Thesis, Rijksuniversiteit Groningen.
- Jansen, A.J.M. 2010. Systeemanalyse Boetelerveld. Rapport Unie van Bosgroepen, Ede.
- Jansen, A.J.M. & J.H. Hoogendoorn 1993. Hydro-ecologie van vijf NB-wet-terreinen op het landgoed Twickel (Overijssel). Rapport SWO 93.214. Kiwa N.V., Nieuwegein.
- Jansen, A.J.M. & J.G.M. Roelofs 1996. Restoration of *Cirsio-Molinietum* wet meadows by sod cutting. *Ecological Engineering* 7: 279-298.
- Jansen, A.J.M., De Graaf, M.C.C. & J.G.M. Roelofs 1996. The restoration of species-rich heathland communities in The Netherlands. *Vegetatio* 126: 73-88.
- Jansen, A.J.M., Schipper, P.C. & S. van Opstal 1997. Het herstel van natte schraallanden. *De Levende Natuur* 98: 242-246.
- Jansen, A.J.M., Grootjans, A.P. & M.H. Jalink 2000. Hydrology of Dutch *Cirsio-Molinietum* meadows: prospects for restoration. *Applied Vegetation Science* 3: 51-64.
- Jansen, A.J.M., A.P. Grootjans, R.H. Kemmers & G. van Wirdum 2001. Veenvormende plantengemeenschappen in de Drentse Aa mogelijk? Advies van het deskundigenteam Natte schraallanden. Kiwa-rapport KOA 00.132. Kiwa, Nieuwegein.
- Jansen, A.J.M., Eysink, A.Th.W. & C. Maas 2001. Hydrological processes in a *Cirsio-Molinietum* fen meadow: implications for restoration. *Ecological Engineering* 17: 3-20.
- Jansen, A.J.M., L.F.M. Fresco, A.P. Grootjans & M.H. Jalink 2004. Effects of restoration measures on plant communities of wet heathland ecosystems. *Applied Vegetation Science* 7: 243-252.
- Jansen, A.J.M., J.H.J. Schaminée, R. van 't Veer, I.S. Zonneveld, P. Bremer, A.T.W. Eysink, R. Havenman & E.J. Weeda 2005. Successie, climax en het beheer van ruigte-, struweel- en bosgemeenschappen. In: E.J. Weeda, J.H.J. Schaminée & L. van Duuren, Atlas van de plantengemeenschappen in Nederland deel 4, pp. 8-33. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Jansen, A.J.M. & N. Langeveld 2006. EGM beleidsmonitoring 2004. Rapport Unie van Bosgroepen, Ede; 66p.
- Jansen, A.J.M., G. Bongers, H. van den Dool & B. Meijer 2006. Van zacht Veluwewater tot hard bronwater: de calciumbron van Middachten? Rapport Van Hall Larenstein, Velp.
- Jansen, A.J.M., C.J.S. Aggenbach, A.T.W. Eysink & D. van der Hoek 2007. Herstel van natte schraallanden op minerale gronden. *De Levende Natuur* 108: 96-102.
- Jansen, A.J.M., A.M.J. Sloot, S. Soede & M. van Ham 2008. Herstel van Blauwgraslanden op de Empese en Tondense Heide. *De Levende Natuur* 100 (5): 197-204.
- Jansen, A.J.M., J.H.J. Schaminée & A.H.F. Stortelder 2008. Koolmansdijk, parel in de Achterhoek door succesvol natuurherstel. *De Levende Natuur* 109 (9): 228-233.
- Jansen, A.J.M., M.A.P. Horsthuis & J. Sevink 2008. EGM Vooronderzoek Deelensche Veld. Rapport Unie van Bosgroepen, Ede. 100p. + bijlagen.
- Jansen, A.J.M. & P. Verbeek 2009. EGM vooronderzoek Haeselaarsbroek. Rapport Unie van Bosgroepen, Ede.
- Jansen, A.J.M. & J. Bouwman 2010. Hydro-ecologische analyse landgoederen Appel-Zuid, Gerven en Hell. Rapport Unie van Bosgroepen, Ede.
- Jansen, A.J.M., M.I. Kamphuis, J.H. Bouwman, M.A.P. Horsthuis & L.J.A.M. Ruesen 2010. Landgoederen Westerflinter en Diepenheim: hydro-ecologische en cultuurhistorische analyse. Rapport Unie van Bosgroepen. Unie van Bosgroepen, Ede.
- Jansen, A.J.M., G.J. Baaijens, J. Bouwman, J. Sevink & A.C. Seijmonsbergen m.m.v. A.T.W. Eysink, P.C. van der Molen & M. den Haan 2010. Hydro-ecologische analyse van Boschoord. Rapport Unie van Bosgroepen, Ede.
- Jansen, A.J.M., R.M. Bekker, R. Bobbink, J.H. Bouwman, R. Loeb, G.A. van Duinen, M.F. Wallis de Vries 2010. De effectiviteit van de regeling Effectgerichte Maatregelen (EGM) voor Rode-

- Lijstsoorten; de tweede Rode Lijst met Groene Stip voor vaatplanten en enkele diergroepen in Nederland. Rapport. Unie van Bosgroepen, Ede.
- Jansen, A.J.M. & R. Loeb 2011. Ontwikkeling van heischrale graslanden in het Natura 2000 gebied Aamsveen (Twente): onderzoeksopzet. Rapport Unie van Bosgroepen, Ede.
- Jansen, A.J.M. m.m.v. F. Koop & R. van Dongen 2011. Herstel van de waterhuishouding van het Natura 2000 gebied Boddenbroek (Twente). Rapport Unie van Bosgroepen, Ede.
- Jansen, A.J.M., A. Klimkowska & A.T.W. Eysink 2011. Aaltens Goor: waterberging en natuurherstel. Rapport Unie van Bosgroepen, Ede.
- Jansen, A.J.M., J. Bouwman & M.A.P. Horsthuis 2012. Hydro-ecologische systeemanalyse van het Natura 2000-gebied Lonnekermeer. Rapport Unie van Bosgroepen, Ede.
- Jansen, A.J.M., R. Ketelaar, J. Limpens, M.G.C. Schouten & L. van Tweel-Groot 2013. Kartering van de habitattypen Actief en Herstellend hoogveen in Nederland. Rapport 2013/OBN182-NZ. Programmadirectie Natura2000, Ministerie van Economische Zaken. Den Haag.
- Janssen, I.C.J.M. 2000. Monitoring van het Haeselaarsbroek in het brongebied van de Pepinusbeek. Ontwikkelingen in een natuurherstelproject in de Midden-Limburgse gemeente Echt. Nijmegen; Katholieke Universiteit Verslagen Milieukunde nr. 189. Sittard; Intern stagerapport Waterschap Roer en Overmaas.
- Jelles, J.G.G. 1968. Geschiedenis van beheer en gebruik van het Noordhollands Duinreservaat. ITBON meded. Nr. 87/1968.
- Joenje, W. 1978. Plant colonization and succession on embanked sandflats. Proefschrift Rijksuniversiteit Groningen; 160p.
- Jong, J.W. de & F.H. Everts 1998. De vegetatieontwikkeling van de Biesbosch 1984-1995 aan de hand van de karteringen van Saris 1984 en Bijkerk et al. 1995. Rapport EV 98/2. Everts & de Vries, Groningen.
- Jongman, M. 2004. Vegetatiekartering Nieuwe Zuiderlingedijk, Buren en Waarden bij Beusichem. Rapport EGG 520a, EGG Consult, Groningen.
- Jongman, M., F.H. Everts, A.P. Grootjans & H. Woesthuis 2009. Herstel van Blauwgraslanden in de Bruuk bij Nijmegen. De Levende Natuur 110: 209-214.
- Joosten, J.H.J. 1995. Time to regenerate: long-term perspectives of raised bogs regeneration with special emphasis on paleo-ecological studies. In: B.D. Wheeler, S.C. Shaw, W.J. Fojt & R.A. Robertson (eds.) Restoration of temperate wetlands, pp. 379-404. J. Wiley & Sons, Chichester.
- Joosten, J. H.J. & T.W.M. Bakker 1987. De Grootte Peel in verleden, heden en toekomst. Rapport 88-4. Staatsbosbeheer, Utrecht.
- Joosten, J. H.J. 1993. Denken wie ein Hochmoor: hydrologische Selbstregulation von Hochmooren und deren Bedeutung für Wiedernassung und Restauration. Telma 23: 95-115.
- Joosten, H. & D. Clarke 2002. Wise use of mires and peatlands - Background and principles including a framework for decision-making. International Mire Conservation Group and International Peat Society.
- Joy, J. & A.S. Pullin 1997. The effects of flooding on the survival of overwintering Large Heath Butterfly *Coenonympha tullia* larvae. Biological Conservation 82: 61-66.
- Jungerius P.D. & F. van der Meulen 1988. Erosion processes in an dune landscape along the Dutch coast. Catena 15: 217-228.
- Jungerius, P.D. & F. van der Meulen 1988. The development of dune blowouts, as measured with erosion pins and sequential air photos. Catena 16:369-376.
- Jungerius, P.D. & M.J.P.M. Riksen 2010. Contribution of laser altimetry to the geomorphology of the Late Holocene inland drift sands of the European sand belt. Baltica 23(1): 59-70.
- Kalkhoven, J.T.R. 1999. Landschapsecologie als zelfstandig vakgebied. In: D. van Dorp, K.J. Canters, J.T.R. Kalkhoven & P. Laan (red.). Landschapsecologie; natuur en landschap in een veranderende samenleving, pp.15-46. Boom, Amsterdam.

- Kalkman, V.J. (red.) 2007. De soorten van het leefgebiedenbeleid. EIS-Nederland, Leiden.
- Kappert, O.A. & R.J. Bijlsma 2012. Een historische basis voor moderne herstelstrategieën in het heidelandschap. In J.H.J. Schaminée & J.A.M. Janssen (red.), *Geboeid door het verleden*. KNNV Uitgeverij, Zeist; hoofdstuk 4.
- Kater, E., B. Makaske & G. Maas 2012. Morfodynamiek langs de grote rivieren. O+BN rapport 2012/OBN154-RI. Bosschap, Driebergen.
- Keijzer, E. 2010. Greenhouse gas balances of Frisian peat pastures. Master thesis IVEM, University of Groningen; 49p.
- Keizer, P.J. 2003. Paddestoelvriendelijk natuurbeheer. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Kemmers, R.H. 1986. Calcium as a hydrochemical characteristic for ecological states. *Ecology (CSSR)* 5: 3.
- Kemmers, R.H. 2007. Desorptie en absorptie van fosfaat na vernatting van veengrond uit het Hunzedal. *Alterra-rapport 1575*. Alterra, Wageningen.
- Kemmers, R.H. & P.C. Jansen 1980. De invloed van chemische factoren in grondwater en bodem op enkele vegetatietypen in het CRM-reservaat 'Groot-Zandbrink'. ICW-nota 1181, Wageningen.
- Kemmers, R.H. & P.C. Jansen 1988. Hydrochemistry of rich fen and water management. *Agricultural Water management* 14: 399-412.
- Kemmers, R. A.P. Grootjans, M. Bakker, G.J. Baaijens, J. Nijp & G. van Dijk 2007. Leidt bevoeiing van schraallanden tot eutrofiering? *De Levende Natuur* 108(3): 127-131.
- Kemmers, R.H. J. Bloem en J. Faber. 2010. Bodembiota en stikstofstromen in schraalgraslanden; effecten op de vegetatie. Wageningen. *Alterra-rapport 1979*.
- Kerkhof, T.B.M. 2006. Nieuw schraalland in de Krimpenerwaard. *De Levende Natuur* 107 (4): 162-169.
- Ketelaar, R. & G.-J. Pontenagel 2000. Waar overnacht de Speerwaterjuffer (*Coenagrion hastulatum*)? *Brachytron* 4(2): 20-22.
- Ketelaar, R. 2001. De Speerwaterjuffer in Nederland: Verspreiding, ecologie en bescherming. Rapportnummer VS2000.022. De Vlinderstichting, Wageningen.
- Ketelaar, R. 2002. Zwervende pantserjuffer. – In: Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. *De Nederlandse libellen (Odonata)*. (Nederlandse Fauna 4). Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden; pp 151-154.
- Ketelaar, R. 2001. De donkere waterjuffer uit het duister? Rapport VS2001.27. De Vlinderstichting, Wageningen.
- Ketelaar, R., D. Groenendijk & P. Joop 2005. Soortbeschermingsplan Hoogveenglanslibel. Rapport DK nr. 2005/033, Ede.
- Ketelaar, R., R. Ruiters, E.J., Uilhoorn H.M.G., Manger R. & de Boer E.P. 2007. Habitatkeuze van de Noordse winterjuffer (*Sympecma paedisca*) in Nederland. *Brachytron* 11(1): 21-33.
- Ketelaar, R. & Bouwman J.H. 2008. Een reconstructie van de libellen- en dagvlinderfauna van het Koningsven (*Odonata, Lepidoptera*). *Nederlandse Faunistische Mededelingen* 29: 1-16.
- Ketner-Oostra, R. 2006. Lichen-rich coastal and inland sand dunes (*Corynephorion*) in the Netherlands: vegetation dynamics and nature management. Proefschrift Wageningen University and Research Centre.
- Kiehl, K., A. Groeneveld, U. Meyer-Spethmann & H-W. Linders 2012. Restoration of natural dynamics by topsoil removal on Elymus-dominated Wadden-Sea marshes. Poster ECER 2012.
- Killeen, I.J. 2003. Ecology of Desmoulin's Whorl snail. *Conserving Natura 2000. Rivers. Ecology Series No. 6*. English Nature, Peterborough.
- Kisch J. 1992. Zur Nahrungsbiologie der Trauerseeschwalbe am Dümmer. *Chlidonias* 2: 6-12.
- Kiwa & EGG 2005. Knelpunten en kansanalyse Natura 2000-gebieden. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 's-Gravenhage.

- Kiwa & EGG 2006. Knelpunten en kansanalyse Natura 2000-gebieden. Versie juli 2006. Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit, Directie Natuur.
- Klimkowska, A., R. Wegman & H. van Dobben 2011. Effects of pilot eco-dynamical design 'sand engine' on the vegetation of Workummer Buitenwaarden, Frisian IJsselmeer coast. Monitoring set-up. Report of the terrestrial vegetation study. Alterra; 28p.
- Knol, R. & J.H.J. Schaminée 2004. De Zuid-Limburgse kalkgraslanden in Europees perspectief. *Stratiotes* 28/29: 53-62.
- Koerselman, W. 1989. Hydrology and nutrient budgets of fens in an agricultural landscape. Proefschrift, Universiteit Utrecht, Utrecht.
- Koerselman, W. & J.T.A. Verhoeven 1995. Eutrophication of fen ecosystems: external and internal nutrient sources and restoration strategies. In: Wheeler, B.D., Shaw, S.C., Fojt, W.J. & Robertson, R.A. (eds.), *Restoration of Temperate Wetlands*: pp. 91-112. Wiley & Sons, Chichester.
- Koese, B. 2007. Kokerjuffers. In: Kalkman, V.J. *De soorten van het leefgebiedenbeleid*. –EIS–Nederland, Leiden.
- Kooijman, A., J. Dopheide, J. Sevink, I Takken & J. Verstraten 1998. Nutrient limitations and their implications on the effects of atmospheric deposition in coastal dunes; lime-poor and lime-rich sites in the Netherlands. *Journal of Ecology* 86: 511-26.
- Kooijman, A.M. & M. Besse 2002. The higher availability of N and P in lime-poor than in lime-rich coastal dunes in the Netherlands. *Journal of Ecology* 90: 394-403.
- Kooijman, A.M., M.M. Kooijman-Schouten & G.B. Martinez-Hernandez 2008. Alternative strategies to sustain N-fertility in acid and calcareous beech forests: low microbial N-demand versus high biological activity. *Basic and Applied Ecology* 9: 410-21.
- Kooijman, A.M., L.B. Sparrius & J. Sevink 2010. Nutrient cycling. In: J. Fanta & H. Siepel (eds.), *Inland drift sand landscapes*. KNNV Publishing, Zeist; Chapter 8.
- Koomen, A., G. Maas & P.D. Jungerius 2004. Het stuifzandlandschap als natuurverschijnsel. *Landschap* 2004(3): 159-169.
- Koomen, A., P. Kiden & E. Verbauwen (red.) 2006. *Van beekdal tot stuifduin; aardkundige waarden in Noord-Brabant*. Provincie Noord-Brabant.
- Koster, E.A. 1968. De invloed van markenbossen op de vorming van zeer hoge stuifzandruggen ('randwallen') op de Veluwe. *Boor en Spade* 16: 66-73.
- Koster, E.A. 2010. Origin and development of Late Holocene drift sands: geomorphology and sediment attributes. In J. Fanta & H. Siepel (eds.), *Inland drift sand landscapes*. KNNV Publishing, Zeist; Chapter 2.
- Kreutz, C.A.J. 1994. *Orchideeën in Zuid-Limburg*. Utrecht; 320p.
- Kroes, R., D. Groenendijk & H.G. van der Geest 2002. Invloed van voedselaanbod en stroomsnelheid op de microhabitatselectie door larven van Bosbeekjuffer (*Calopteryx virgo*). *Brachytron* 6(2): 43-46.
- Kruijf, M. & D. Groenendijk 2011. Het voedsel van de nachtzwaluw nader bekeken. *Vlinders* 2011(2): 4-7.
- Kuipers, J.J.B. & Ch. Jacobusse 1998. *Het Zeeuwse monument. Inlagen en karrevelden. De Koperen Tuin*, Goes; 72p.
- Kuipers, L., J. Scholten, J.B.M. Thissen, L. Bekkers, M. Geertsma, C.A.T. Pulles, H. Siepel & L.J.E.A. van Turnhout 2012. The diet of the garden dormouse (*Eliomys quercinus*) in the Netherlands in summer and autumn. *Lutra* 55(1):17-27.
- Kuiters, A.T., P.A. Slim & A.F.M. van Hees 1997. Spontane bosverjonging en hoefdieren. In S.E. van Wieren, G.W.T.A. Groot bruinderink, I.T.M. Jorritsma & A.T. Kuiters (red.), *Hoefdieren in het boslandschap*. Backhuys Publishers, Leiden; pp. 99-129.

- Kulczynski, S. 1949. Peatbogs of Polesia, mémoire de M. St. Kulczyński m.t. présenté le 7 nov. 1938. Mémoires de l'academie Polonaise des sciences et des lettres, Classe des sciences mathématiques et naturelles, Serie B: Sciences Naturelles.
- Kurstjens, G., Peters, B. & P. Calle 2007. Rivierenland in ontwikkeling (deel 2); resultaten van natuurontwikkeling in het rivierengebied. Studie in opdracht van het Ministerie van LNV. Bureau Drift, Berg en Dal.
- Kurstjens, G. & B. Peters 2011. 15 jaar ecologisch herstel langs de Maas: hoe reageert de flora? *De Levende Natuur* 112(1): 11–17.
- Kurstjens, G. & B. Peters 2012a. Rijn in beeld. Deel 1: Ecologische resultaten van 20 jaar natuurontwikkeling langs de Rijntakken. Projectgroep Rijn in Beeld. Kurstjens ecologisch adviesbureau/ Bureau Drift, Berg en Dal; 136p.
- Kurstjens, G. & B. Peters 2012b. Rijn in beeld. Deel 2: Inrichting, beheer en beleid langs grote rivieren. Projectgroep Rijn in Beeld. Kurstjens ecologisch adviesbureau/ Bureau Drift, Berg en Dal; 168p.
- La Haye, M. & J.M. Drees 2004. Beschermingsplan Noordse woelmuis. Rapport EC-LNV nr. 270.
- Lamers, L.P.M. 1995. Hydrologie, vegetatie en beheer van het Pikmeeuwenwater (De Hamert). Katholieke Universiteit Nijmegen, Afdeling Aquatische Oecologie en Milieubiologie, Nijmegen.
- Lamers, L. A.F.M. Smolders, E. Brouwer & J.G.M. Roelofs 1996. Sulfaatrijk water als inlaat water? De rol van waterkwaliteit bij maatregelen tegen verdroging. *Landschap* 1996 (3): 169–180.
- Lamers, L.P.M., H.B.M. Tomassen & J.G.M. Roelofs 1998. Sulfate-induced eutrophication and phytotoxicity in freshwater wetlands. *Environmental Science & Technology* 32: 199–205.
- Lamers, L. z.j. Onderzoek ten behoeve van het herstel en beheer van Nederlandse laagveenwateren. Eindrapportage 2003–2006 (Fase 1). OBN-rapport. Directie Kennis, Ede.
- Lamers, L.P.M., M. Klinge & J.T.A. Verhoeven 2001. OBN Preadvies laagveenwateren. Expertisecentrum LNV Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.
- Lamers, L.P.M., C. Farhoush, J.M. van Groenendael & J.G.M. Roelofs 1999. Calcareous groundwater raises bogs; the concept of ombrotrophy revisited. *Journal of Ecology* 87: 637–648.
- Lamers, L., E. Lucassen, F. Smolders & J. Roelofs 2005. Fosfaat als adder onder gras bij 'nieuwe natte natuur'. *H2O* 38(17): 28–30.
- Lamers, L.P.M. (ed.), J.J.M. Geurts, B.M. Bontes, J.M. Sarneel, H.W. Pijnappel, H. Boonstra, J. Schouwenaars, M. Klinge, J.S.A. Verhoeven, B.W. Ibelings, E. van Donk, W.C.E.P Verberk, B. Kuijper, H. Esselink, J. Roelofs 2006. Onderzoek ten behoeve van het herstel en beheer van Nederlandse laagveenwateren. Eindrapportage 2003–2006. Rapport DK nr. 2006/057-O, Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.
- Lamers, L. (red.), J. Sarneel, J. Geurts, M. Dionisio Pires, E. Remke, H. van Kleef, M. Christianen, L. Bakker, G. Mulderij, J. Schouwenaars, M. Klinge, N. Jaarsma, S. van der Wielen, M. Soons, J. Verhoeven, B. Ibelings, E. van Donk, W. Verberk, H. Esselink & J. Roelofs 2010. Onderzoek ten behoeve van het herstel en beheer van Nederlandse laagveenwateren. Eindrapportage 2006–2009 (Fase 2). Rapport DKI nr. 2010/dk134-O, Ministerie van LNV, Ede; 250p.
- Lammerts, E.J., F.P. Sival, A.P. Grootjans & H. Esselink 1992. Hydrological conditions an soil buffering processes controlling the occurrence of dune slack species on the Dutch Wadden Sea islands. In: R.W.G. Carter, T.G.F. Curtis & M.J. Sheehy-Skeffington (eds.): *Coastal Dunes*: pp. 265–272, Balkema, Rotterdam.
- Lammerts, E.J. & A.P. Grootjans 1998. Key environmental variables determining the occurrence and life span of basiphilous dune slack vegetation. *Acta Botanica Neerlandica* 47: 369–392.
- Lammerts, E.J., D.M. Pegtel, A.P. Grootjans & A. van der Veen 1999. Nutrient limitation and vegetation change in a coastal dune slack. *Journal of Vegetation Science* 10:11–122.
- Lammertsma, D.R., J. Burgers, R.J.M. van Kats & H. Siepel 2004. Moerasvogels op peil. Deelrapport 4: Voedselsituatie voor insectenetende moerasvogels. Alterra-rapport 828.4.

- Langeveld, N. & A.J.M. Jansen 2006. EGM beleidsmonitoring 2005, pp.40–41. Rapport Unie van Bosgroepen, Ede.
- Langgemach, T. & J. Bellebaum 2005. Predation and the conservation of ground–breeding birds in Germany. *Vogelwelt* 126: 259 – 298.
- Laurijssens, G., G. de Blust, P. de Becker & M. Henst 2007. Opmaak voor een standaardprotocol voor herstelbeheer van natte heide en vennen en toepassing ervan op Groot & Klein Schietveld, Tienenkamp & Tienenheide. Deel I: Een standaardprotocol voor herstelbeheer van natte heide en vennen. INBO.R.2007.31. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.
- Leentvaar, P. 1981. "Hydrobiologie van natuurlijke duinmeren." *H2O* 14.9: 188–191.
- Lehouck, V., Bonte, D., Dekoninck, W. & Maelfait, J-P. 2004. The distribution of ant nests (Hymenoptera, Formicidae) in coastal grey dunes of Flanders (Belgium) and their relationship to myrmecochorous plants. *Belgian Journal of Zoology* 134: 89–96.
- Lenssen, J. P. M. 1998. Species richness in reed marshes. Thesis Radboud University Nijmegen.
- Limpens, J. & F. Berendse 2003. How litter quality affects mass loss and N loss from decomposing *Sphagnum*. *Oikos* 103: 537–547.
- Limpens, J. 2009. De rol van de berk bij herstel en beheer van hoogveen. Gecombineerde resultaten van 'Vervolg OBN Hoogveenonderzoek' & 'Effecten van berkenopslag en dichtheid op hoogveenvegetaties behorende tot het natte zandlandschap'. Rapport DK nr. 2009/dk119-O, Ministerie van LNV, Ede; 40p.
- Limpens, J. 2012. Onderzoek ten behoeve van herstel en beheer van Nederlandse hoogvenen. Concept eindrapportage OBN Hoogveenonderzoek 2009–2010; –Verlenging onderzoek naar effecten van berkenopslag en dichtheid op hoogveenvegetaties behorende tot het natte zandlandschap–. Rapport Wageningen Universiteit in opdracht van het ministerie van LNV; 37p.
- Loeb, E. E. van Daalen, L.P.M. Lamers & J.G.M. Roelofs 2007. How soil characteristics and water quality and influence the biogeochemical response to flooding in riverine wetlands. *Biogeochemistry* 85: 289–302.
- Löffler, M.A.M., C.C. de Leeuw, M.E. ten Haaf, S.K. Verbeek, A.P. Oost, A.P. Grootjans, E.J. Lammerts & R.M.K. Haring 2008. Eilanden natuurlijk. Uitgave Het Tij Geleerd (Waddenvereniging, SBB, Natuurmonumenten, Rijkswaterstaat, It Fryske Gea, RU–Groningen, Radboud Universiteit Nijmegen, RU–Utrecht; 98p.
- Londo, G. 1997. Natuurontwikkeling. Bos- en Natuurbeheer in Nederland – deel 6. Backhuus Publishers, Leiden; 658p.
- Londo, G., N. de Haan & J. Lagerweij 2001. Veranderingen in de natuur van een gemeente in de Gelderse Vallei. *De Levende Natuur* 102 (6): 273–277.
- Louwe Kooijmans, L.F. 2012. Holland op z'n wildst? De Vera-hypothese getoetst aan de prehistorie. *De Levende Natuur* 113(2): 62–66.
- Lucassen, E.C.H.E.T., A.J.P. Smolders, J. van de Crommemacker & J.G.M Roelofs 2004. Effects of stagnating sulphate-rich water on the mobility of phosphorus in freshwater wetlands. *Archiv für Hydrobiologie* 160: 117–131.
- Lucassen, E.C.H.E.T., A.J.P. Smolders, G. Boedeltje, P.J.J. van den Munckhof, & J.G.M. Roelofs 2006. Groundwater input affecting plant distribution by controlling ammonium and iron availability. *Journal of Vegetation Science* 17: 425–434.
- Lucassen, E.C.H.E.T., J.G.M. Roelofs & R. Bobbink 2009. Casus herstel en herontwikkeling van zinkvegetatie. *De Levende Natuur* 110: 116–117.
- Maas, G. & B. Makaske 2005. Rivierdynamiek en stroomdalflora langs de IJssel. In: Y. van Groenendaal (eindred.), *Eigenaardig Nederland – Aardkundig erfgoed van Nederland*. KNNV Uitgeverij & Stichting Aardkundige Waarden, Zeist.
- Maas, G., A. Corporaal, R. Kranendonk & H. Wolfert 2007. Ruimte voor Kleine Rivieren. Overijsselse Vecht op koers? Alterra- rapport 1512. Alterra, Wageningen.

- Maitland, P.S. 2003. Ecology of the River, Brook and Sea Lamprey. Conserving Natura 2000 Rivers Ecology Series No. 5. English Nature, Petersborough.
- Mankor, J. 1985. Het Korenburgerveen, een ecohydrologisch onderzoek. RIN-rapport 87/9. Rijksinstituut voor Natuurbeheer, Leersum.
- Matus, G., R. Verhagen, R.M. Bekker & A.P. Grootjans 2003. Restoration of the *Cirsio dissecti-Molinietum* in the Netherlands: Can we rely on soil seed banks? Journal of Applied Vegetation Science 6: 73–84.
- Mees, J., Seys, J., Haspeslagh, J., Herrier, J.-L. 2002. Academische studiedag: 5 Jaar strand-natuurreserveaat 'De Baai van Heist' – De Vlaamse stranden: steriele zandbakken of natuurpatrimonium? Zeebrugge, 14 juni 2002. VLIZ Special Publication, 9. AMINAL, afdeling Natuur/Vlaams Instituut voor de Zee: Oostende; 109p.
- Meeuwissen, I.J.M. & L. van den Brand 2003. Brabantse wijstgronden in beeld, inventarisatie en verkenning van de aanpak. Waterschap de Aa, Boxtel.
- Meijer, W. & R.J. de Wit 1955. Kortenhoef, een veldbiologische studie van een Hollands verlandingsgebied. Stichting Commissie voor de Vecht en het oostelijk en westelijk plassengebied, Amsterdam.
- Menke, H., H. Renes, G. Smid & P. Stork 2007. Veluwe beken en sprengen. Een uniek landschap. Matrijs, Utrecht.
- Meuleman, A.F.H., J.W. Kooiman, C.M.L. Mesters, P.J. Stuyfzand & F. Lüers 1994. Verdrogingsproject Meinweg: systeemanalyse en plan van aanpak. Kiwa-rapport SWO 94.268. Kiwa N.V., Nieuwegein.
- Meuleman, A.F.M. 1999. Performance of treatment wetlands. Proefschrift, Rijksuniversiteit Utrecht.
- Ministerie van LNV 1990. Natuurbeleidsplan: regeringsbeslissing. SDU Uitgeverij, Den Haag.
- Moore, P.D. & D.J. Bellamy 1974. Peatlands. Elek Science, London.
- Morris, M. G. 2000. The effects of structure and its dynamics on the ecology and conservation of arthropods in British grasslands. Biological Conservation 95: 129–142.
- Mortimer, S. R., R. G. Booth, S. J. Harris & V. K. Brown 2002. Effects of initial site management on the *Coleoptera* assemblages colonising newly established chalk grassland on ex-arable land. Biological Conservation 104: 301–313.
- Mulder, J.L. 1985. Fox predation on two avian prey species. In: "Symposium prédateurs, Lisbonne 29/31.3.1985":107–114. Paris: Conseil Intern. de la Chasse et de la Conserv. du Gibier.
- Mulder, J.L. 2005. Vossenonderzoek in de duinstreek van 1979 tot 2000. VZZ rapport 2005.72 Zoogdierverseniging VZZ, Arnhem.
- Muusse, T., & G. Veurink 2011. Sierlijke witsnuitlibel (*Leucorrhinia caudalis*) voortplantend waargenomen in De Weerribben. Brachytron 14(1): 14–17.
- Natuurbalans/Limes Divergens 1999. Flora en fauna in het Haeselaarsbroek. Ontwikkelingen in een natuurherstelproject 1998.
- Neefjes, J., O. Brinkkemper, L. Jehee & W. van de Griendt 2011. Cultuurhistorische atlas van de Vecht – biografie van Nederlands grootste kleine rivier. WBooks/Provincie Overijssel, Zwolle.
- Nienhuis, P.R., F.H. Everts, D.P. Pranger & A.P. Grootjans 2001. Effectvoorspelling peilveranderingen Veerse Meer op vegetatie van de Schotsman. Rapport Everts & De Vries/Ten Haaf & Bakker/SBB. Groningen, Alkmaar, Middelburg.
- Nijhof, B.S.J. & R.C. van Apeldoorn 2001. De Noordse woelmuis in Noord-Holland Midden. Alterra-rapport 576, Wageningen.
- Nijssen, M., G.J. van Duinen, M. Geertsma, J. Jansen, J. Kuper & H. Esselink 2001. Gevolgen van verzuring, vermesting en verdroging en invloed van beheer op fauna en flora van duingebieden op Ameland en Terschelling. Rapport Stichting Bargerveen, Nijmegen; 175p.

- Nijssen, M., J.A.M. van den Ancker, P.D. Jungerius, R. Ketner-Oostra, T. Peeters & H. Esselink 2007. Effecten van verstuivingsmaatregelen op het Wekeromse Zand. Geomorfologie, vegetatie en fauna 10 jaar na EGM. Stichting Het Geldersch Landschap, Arnhem.
- Nijssen, M., M.J.P.M. Riksen, L. Sparrius, R.J. Bijlsma, A. van der Burg, H.F. van Dobben, P.D. Jungerius, R. Ketner-Oostra, A. Kooiman, L. Kuiters, C. van Swaay, C. van Turnhout, & R. de Waal 2011. Effectgerichte maatregelen voor het herstel en beheer van stuifzanden. Ministerie van EL&I, directie IFZ. Rapport 2011/OBN144-DZ, Den Haag.
- Nolte, A.J. e.a. 2011. Natuurherstel in de Westerschelde: De mogelijkheden nader verkend. Deltares Hoofdrapport 1204087-000.
- Noordijk, J. & Th. de Jong 2010. Noordse woelmuis op de Makkingervaard. Kansen en bedreigingen voor uniek knaagdier. Zoogdier 21(1): 18-21.
- Öckinger, E., & H.G. Smith 2008. Do corridors promote dispersal in grassland butterflies and other insects? Landscape Ecology 23(1): 27-40.
- Oloff, H. & S.F. Boersma 1998. Lange-termijn veranderingen in de konijnenstand van Nederlandse duingebieden. Oorzaken en gevolgen voor de vegetatie. Wageningen University, Wageningen, The Netherlands.
- Oloff, H., J. Huisman & B.F. van Tooren 1993. Species dynamics and nutrient accumulation during early primary succession in coastal sand dunes. Journal of Ecology 81: 693-706.
- Oloff, H., J. de Leeuw, J.P. Bakker, R.J. Platerink, H.J. van Wijnen & W. de Munck 1997. Vegetation succession and herbivory in a salt marsh: changes induced by sea-level rise and silt deposition along an elevational gradient. Journal of Ecology 85: 799-814.
- Oost, A.P., & J. Cleveringa 2005. Morfologische ontwikkelingen bij de kop van Noord-Holland en de koppen van de Waddeneilanden. Werkdocument Rijks Instituut voor Kust en Zee.
- Op den Kamp, O. & D. Groenendijk 2003. De Spaanse vlag in Limburg. Natuurhistorisch Maandblad 92: 174-175.
- Ottburg, F. 2009. Polders inrichten voor poldervissen. Vakblad Natuur, Bos, Landschap 2009: 4-9.
- Ottburg, F.G.W.A. & Th. de Jong 2006. Vissen in Poldersloten. Alterra-rapport 1349, Wageningen.
- Ottburg, F.G.W.A. & Th. de Jong 2009. Vissen in Poldersloten deel 2. Inrichting- en beheermaatregelen in polder Lakerveld en polder Zaans Rietveld ten gunste van poldervissen. Alterra-rapport 1945, Wageningen.
- Ozinga, W. A. 2008. Assembly of plant communities in fragmented landscapes: the role of dispersal. Thesis Radboud Universiteit Nijmegen.
- Paffen, B.G.P. & J.G.M. Roelofs 1991. The impact of carbon dioxide and ammonium on the growth of submerged *Sphagnum cuspidatum*. Aquatic Botany 40: 61-71.
- Patberg, W. 2011. Solute transport in *Sphagnum* dominated bogs: the ecophysiological effects of mixing by convective flow. Proefschrift R.U. Groningen. Groningen.
- Patrick, W.H.Jr. & R.A. Khalid 1974. Phosphate release and sorption by soils and sediments: effect of aerobic and anaerobic conditions. Science 186: 53-55.
- Peeters, T.M.J., I.P. Raemakers & J. Smit 1999. Voorlopige atlas van de Nederlandse bijen (*Apidae*). EIS-Nederland, Leiden.
- Peeters, T. M. J., I. Raemakers, J. Kuper, A. Ova & C.G.E. van Noordwijk 2012. Steilwandjes bij Bemelen, een voor bijen onmisbaar onderdeel van het hellingschraallandcomplex. Natuurhistorisch Maandblad 101(9): 164-169.
- Pentecost, A. 2005. Travertine. Springer.
- Peterken, G.F. & J.L. Francis 1999. Open spaces as habitats for vascular ground flora species in the woods of central Lincolnshire, UK. Biological Conservation 91: 55-72.
- Peters, B. 2004. Verborgene valleien I - Nieuwe principes voor de afwerking van mergelgroeves. Natuurhistorisch Maandblad 93 (4): 65-72.

- Peters, B. 2005. Vrij eroderende oevers langs de Maas. Landschapsecologisch streefbeeld. Rapport Bureau Drift, Bureau Drift, Berg en Dal.
- Peters, B. 2008. Preadvies rivierengebied; trends, knelpunten en kennisvragen uit het rivierengebied. Rapport DK nr. 2008/dk093-O, Directie Kennis, Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Ede; 174p.
- Peters, B. & G. Kurstjens 2008. Maas in beeld. Succesfactoren voor een natuurlijke rivier. Rapport. Projectgroep Maas in beeld / Bureau Drift / Kurstjens Ecologisch Adviesbureau, Berg en Dal / Beek-Ubbergen.
- Peters, B., G. Kurstjens & P. Calle 2008. Maas in beeld, resultaten van 15 jaar ecologisch herstel – gebiedsrapport 3: Zandmaas. Bureau Drift / Kurstjens Ecologisch Adviesbureau, Berg en Dal / Beek-Ubbergen.
- Peters, B., K. van Looy, L. Dam, A. de Vocht, P. Calle, J. Eshuis, A. van Braeckel, A. Bokhoven, V. Coenen, W. Vennekens, L. Sluiter & P. Karssemeijer 2009. Beheerplan Natura 2000 Grensmaas 2009–2015 – Ontwerp beheerplan. Rijkswaterstaat Limburg, Maastricht.
- Peters, B. & G. Kurstjens 2011. De ontwikkeling van de stroomdalflora langs de Maas; relaties met inrichting en beheer. *Natuurhistorisch Maandblad* 110 (4): 57–66.
- Pluis, J.L.A. 1993. The role of algae in the spontaneous stabilization of blowouts. Proefschrift.
- Pluis, J. A. & B. de Winder 1989. Spatial patterns in algae colonization of dune blowouts. *Catena* 16: 499–506.
- Pons, L.J. 1992. Holocene peat formation in the lower parts of the Netherlands. In: J.T.A. Verhoeven (ed.) *Fens and Bogs in the Netherlands: Vegetation, History, Nutrient Dynamics and Conservation*: pp. 7–81. Kluwer Academic Publishers, Dordrecht.
- Poschlod, P. & S. Bonn 1998. Changing dispersal processes in the central European landscape since the last ice age: an explanation for the actual decrease of plant species richness in different habitats? *Acta Botanica Neerlandica* 47: 27–44.
- Pot, R. 1993. Natuurvriendelijke oevers langs kleine wateren. Werkdocument IKC-NBLF NR. 29.
- Prach, K., K. Ujházy & J. Fanta 2010. Vegetation succession in the Hulshorst drift-sand area, central Netherlands. In: J. Fanta & H. Siepel (eds.), *Inland drift sand landscapes*. KNNV Publishing, Zeist; Chapter 11.
- Pranger, D.P. & N.P.J de Vries 1994. Vegetatiekartering oeverlanden van de Vecht. Rapport EV 94/1. Everts & de Vries, Groningen.
- Pranger, D. & M. Tolman 2002. Vegetatiekartering Loevestein en Waarden bij Nieuwe schans. Rapport 431, EGG P&T Groningen.
- Prins, D., H. Runhaar & G. Bax 2004. Inventarisatie vaatplanten en broedvogels in landgoed Kolland. KNNV afdeling Wageningen e.o.
- Projectgroep Groote Peel 1990. Technische maatregelen ter verbetering van de waterhuishouding in de Groote Peel en hun effecten. Rapport (met technische bijlagen). Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Den Haag.
- Proot, A. 2013. Fire and grazing as a management method? The interaction effect of fire and grazing on vegetation in calcareous dune grassland. PWN rapport & VU Amsterdam.
- Provoost, S., Ampe, C., Bonte, D., Cosyns, E. & Hoffmann, M. 2004. Ecology, management and monitoring of grey dunes in Flanders. *Journal of Coastal Conservation* 10: 33–42.
- Provoost, S., Hoffmann, M., Bonte, D., Leten, M. 2004. Landschap en beheer van de kustduinen. In: Hermy, M. De Blust, G. & Slootmaekers, M., *Natuurbeheer*. Davidsfonds, Leuven: pp. 265–306.
- Provoost, S., Jones, M., Laurence, M., Edmondson, S. E. 2011. Changes in landscape and vegetation of coastal dunes in northwest Europe: a review. *Journal of Coastal Conservation* 15: 207–226.
- Rackham, O. 2003. *Ancient woodland. Its history, vegetation and uses in England*. New edition. Castlepoint Press, Colvend.

- Raghoebarsing, A., A.J.P. Smolders, M.C. Schmid, W.I.C. Rijpstra, M. Wolters-Arts, J. Derksen, M.S.M. Jetten, S. Schouten, J.S. Sinninghe Damste, L.P.M. Lamers, J.G.M. Roelofs, H.J.M. op den Camp & M. Strous 2005. Methanotrophic symbionts provide carbon for photosynthesis in peat bogs. *Nature* 436: 1153–1156.
- Rasran, L., K. Vogt & K. Jensen 2006. Seed content and conservation evaluation of hay material of fen grasslands. *Journal for Nature Conservation* 14: 34–45.
- Rasran, L., K. Vogt & K. Jensen 2007. Effects of topsoil removal, seed transfer with plant material and moderate grazing on restoration of riparian fen grasslands. *Journal of Applied Vegetation Science* 10: 451–460.
- Reemer, M. & P.H. van Hoof 2005. Beschermingsplan zadel sprinkhaan en kleine wrattenbijter in Gelderland. EIS-Nederland, Leiden & Bureau Natuurbalans – Limes Divergens BV, Nijmegen.
- Reemer, M., & Krekels, R.F.M. 2008. Beschermingsplan Blauwvleugelsprinkhaan in Gelderland. EIS-Nederland en Bureau Natuurbalans–Limes Divergens, Leiden – Nijmegen.
- Remke, E., E. Brouwer, A.M. Kooijman, I. Blindow, H. Esselink & J.G.M. Roelofs 2009a. Even low to medium nitrogen deposition impacts vegetation of dry, coastal dunes around the Baltic Sea. *Environmental Pollution* 157: 792–800.
- Remke, E., E. Brouwer, A.M. Kooijman, I. Blindow, H. Esselink & J.G.M. Roelofs 2009b. Low atmospheric nitrogen loads lead to grass encroachment in coastal dunes, but only on acid soils. *Ecosystems* 12: 1173–1188.
- Reyes, J. 1999. Landschappen van Maas en Peel. Een toegepast historisch-geografisch onderzoek in het streekplangebied Noord- en Midden-Limburg. Eisma, Leeuwarden.
- Reviewcommissie 2011. Herstelstrategieën stikstofgevoelige habitats In Natura 2000. Evaluatie Reviewcommissie. Programmadirectie Natura 2000 Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie, Utrecht.
- Robroek, B.J.M. 2007. Competition between *Sphagnum* mosses in European raised bogs. The effects of a changing climate. Proefschrift Wageningen Universiteit. Wageningen.
- Roelofs, J.G.M. 1986. The effect of airborne sulphur and nitrogen deposition on aquatic and terrestrial; heathland vegetation. *Experientia* 42: 372–377.
- Roelofs, J.G.M., & R. Bobbink, E. Brouwer & M.C.C. de Graaf 1996. Restoration ecology of aquatic and terrestrial vegetation on non-calcareous sandy soils in The Netherlands. *Acta Botanica Neerlandica* 45: 517–541.
- Roelofs, J.G.M., Brouwer, E. & R. Bobbink 2002. Restoration of aquatic macrophyte vegetation in acidified and eutrophicated shallow soft water wetlands in the Netherlands. *Hydrobiologia* 478: 171–180.
- Rotthier, S. & K. Sýkora 2012. De ecologie van stroomdalgrasland; in het bijzonder de invloed van zandafzetting. Resultaten eerste onderzoeksfase. Rapport nr. 2012/OBN164–RI. Directie Kennis en Innovatie, Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.
- Rozema, J.P., Laan, R. Broekman, W.H.O.Ernst & C.A.J. Appelo 1985. On the lime transition and decalcification in the coastal dunes of the province of North Holland and the Island of Schiermonnikoog. *Acta Botanica Neerlandica* 34: 393–411.
- Ruiter, E.J. & Manger R. 2007. Overwinteren in Nederland, geen koud kunstje voor de Noordse winterjuffer (*Sympecma paedisca*). *Brachytron* 11(1): 42–49.
- Ruiter, H. 2005. Stroomdalflora in het dal van de Overijsselse Vecht, hoelang nog? *De Levende Natuur* 106(4): 162–165.
- Runhaar, H. 1999. Impact of hydrological changes on nature conservation areas in the Netherlands. Proefschrift, Rijksuniversiteit Leiden.
- Runhaar, J. , M. H. Jalink, H. Hunneman en J.P.M. Witte & S.M. Hennekens 2009. Ecologische vereisten habitattypen. Rapport KWR. Beschikbaar via minlnv.nl/natura2000/ecologische-vereisten
- Salisbury, E. 1952. *Downs & Dunes their plant life and its environment*. G. Bell & Sons, London.

- Salman, A. & E. van der Meijden 1985. De opmars van de meidoorn in de Wassenare duinen. Duin 1985-1 : 6-10.
- Saris, F. 1987. Patroon en proces in een zoetwatergetijdendelta. Richtlijnen voor het beheer van het nationaal Park de Biesbosch. Studie en informatiecentrum TNO voor Milieu/Onderzoek. Delft.
- Sarneel, J.M. 2010. Colonisation processes in riparian fen vegetation. Proefschrift Universiteit Utrecht.
- Schaffers, A.P., K.V.; Sykora, H.P.J. Huiskes & J.H.J. Schaminée 2008. De droge stroomdalgraslanden van het Sedo-Cerastion in Nederland: verspreiding en soortensamenstelling van het Medicagini-Avenetum en het Sedo-Thymetum vóór 1960 en daarna. Rapport Directie Kennis nr. 2008/DK092-O. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- Schaminée, J.H.J., E.J. Weeda & V. Westhoff 1995. De vegetatie van Nederland 2: wateren, moerassen, natte heiden. Opulus Press, Uppsala/Leiden.
- Schaminée, J.H.J. & J.A.M. Janssen (red.) 2009. Europese Natuur in Nederland. Natura 2000-gebieden van Laag Nederland. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Schaminée, J.H.J. & N.A.C. Smits 2009. De Berghofweide: het mooiste zorgkind van Zuid-Limburg. Stratiotes 38: 18-31.
- Schaminée, J.H.J., C.J.S. Aggenbach, B. Crombaghs, M. de Haan, P. Hommel, A.J. Smolders, W.C.E.P. Verberk, R. De Waal, M. Wallis de Vries & E.J. Weeda 2009. Preadvies Beekdalen Heuvellandschap. OBN Rapport DK nr 2009/dk108-O; 110p.
- Schelling, J. 1955. Stuifzandgronden. Verslagen Bosbouwproefstation TNO. Band 2, verslag 1, Wageningen.
- Schipper, P.C. & J.G. Streefkerk 1993. Van stroomdal naar droomdal: integratie van hydrologisch en ecologisch onderzoek ten behoeve van het beheer in de Drentse A. Rapport Staatsbosbeheer, afdeling Terreinbeheer. Staatsbosbeheer, Driebergen.
- Schipper, W. J. A. 1977. Hunting in three European harriers (*Circus*) during the breeding season. Ardea 65(1): 63-71.
- Schippers, W. & M. Gardenier 1998. Introductie van inheemse flora. Handreiking voor een verantwoorde keuze en aanpak met een accent op multifunctionele terreinen. Rapport IKC Natuurbeheer, Wageningen.
- Scholtens, H.J.J. 1968. Uit het verleden van Midden-Kennemerland. Herdrukken van zeldzame en belangrijke werken op het gebied der Nederlandse topografie. Arnhem.
- Schoor, M.M. & A.M. Sorber 1998. Morfologie Natuurlijk. RIZA, Arnhem; 28p.
- Schotman, A. G. M. & R.G.M. Kwak 2003. Moerasvogels op peil. Deelrapport 2: Successie en het succes van moerasvogels. Aanbevelingen voor beheerders op basis van de relatie tussen moerasvogels en vegetatiesuccessie. Alterra-rapport 828.2.
- Schouten, M.G.C. (ed.) 2002: Conservation and restoration of raised bogs – Geological, hydrological and ecological studies, pp. 210-217. Dúchas – The Heritage Service of the Department of the Environment and Local Government, Ireland; Staatsbosbeheer, the Netherlands; Geological Survey of Ireland; Dublin; 220p.
- Schouten, M.G.C., J.G. Streefkerk, S. van der Schaaf & J.B. Ryan 2002. Chapter 8: General conclusions: Implications for management and restoration. In: Schouten, M.G.C. (Ed.): Conservation and restoration of raised bogs – Geological, hydrological and ecological studies, pp. 210-217. Dúchas – The Heritage Service of the Department of the Environment and Local Government, Ireland; Staatsbosbeheer, the Netherlands; Geological Survey of Ireland; Dublin.
- Schouwenaars, J.M. 1995. The selection of internal and external water management options for bog restoration. In: B.D. Wheeler, S.C. Shaw, W.J. Fojt & R.A. Robertson (eds.) Restoration of temperate wetlands, pp.331-346. J. Wiley & Sons, Chichester.

- Schouwenaars, J.M., H. Esselink, L.P.M. Lamers & P.C. van der Molen 2002. Ontwikkelingen en herstel van hoogveensystemen. Rapport EC-LNV 2002/084. Expertisecentrum LNV, Ede.
- Schroever, P.J. (red.). Landschapstaal: een stelsel van basisbegrippen voor de landschapsecologie. Reeks Landschapsstudies. Pudoc, Wageningen.
- Severyns, J., H. Jochems, K. Van Looy & F. de Smedt 2003. Natuurinrichting en de abiotisch-biotische samenhang in riviersystemen – de Grensmaas. Tijdschrift Water 9: 1–11. Via: http://www.tijdschriftwater.be/ts2003_09_grensmaas.pdf
- Sevink, J. & M. Vlamink 2006. Bodemeutrofiëring in het noordelijke deel van het Laarder Wasmerengebied. Rapport IBED Universiteit van Amsterdam.
- Sevink, J. & R.W. de Waal 2010. Soil and humus development in drift sands. In: J. Fanta & H. Siepel (eds.), Inland drift sand landscapes. KNNV Publishing, Zeist; Chapter 7.
- Shaw, S.C. & B.D. Wheeler 1990. Comparative survey of habitat conditions and management characteristics of herbaceous poor-fen vegetation types. Survey Report 129, Nature Conservancy Council, Peterborough.
- Siebel, H.N. & R.J. Bijlsma 2007. Europese verspreiding en status van Nederlandse mossen. *Buxbaumiella* 77: 22–48.
- Siepel, H., H. Siebel, T. Verstrael, A. van den Burg & J. Vogels 2009. Herstel van lange termijn effecten van verzuring en vermessing in het droog zandlandschap. *De Levende Natuur* 110 (3): 124–129.
- Sival, F.P. & A.P. Grootjans 1996. Seasonal variation in buffering capacity of a dune slack in relation to organic matter, nitrogen pool and vegetation. *Vegetatio* 126: 39–50.
- Sival, F.P., T. Verschoore & A.P. Grootjans 1997. Variation in groundwater composition and decalcification depth in a dune slack; effects on basiphilous vegetation. *Journal of Coastal Conservation* 3: 79–86.
- Sival, F.P., H.J. Mûcher & S.P.J. van Delft 1998. Carbonate accumulation affected by hydrological conditions and their relevance for dune slack vegetation. *Journal of Coastal Conservation* 4: 91–100.
- Sjörs, H. 1948. Mire vegetation in Bergslagen, Zweden. *Acta Phytogeographica Suecica* 21: 1–299.
- Slim, P.A. & M.A.M. Löffler 2007. Kustveiligheid en natuur. Een overzicht van kennis en kansen. Alterra rapport 1485, Wageningen.
- Slings, Q.L. 1994. De kalkgraslanden van de duinen. *De Levende Natuur* 95: 120–130.
- Sloet van Oldruitenborgh, C.J.M. 1982. Rivierduinstruwelen langs de Overijsselse Vecht en tussen Ommen en Hardenberg. *De Levende Natuur* 84(4): 97–109.
- Smeenge, H. 2006. Holten en strubben in het stroomgebied van de Drentsche Aa. *De Levende Natuur* 107(1):
- Smit, J.T. & R.F.M. Krekels 2006. Vliëgend hert in Limburg Actieplan 2006 –2010. – EIS-Nederland en Bureau Natuurbalans-Limes divergens, Leiden – Nijmegen.
- Smit, J.T., & Hendriks, P. 2005. Broedstoven voor vliegende herten. *Natura* 2: 44–46.
- Smith, G.F., S. Iremonger, D.L. Kelly, S. O'Donoghue & F.J.G. Mitchell 2007. Enhancing vegetation diversity in glades, rides and roads in plantation forests. *Biological Conservation* 136: 283–294.
- Smith, P. 2007. The Birkdale Green Beach – a biodiversity hotspot. *British Wildlife* 19 (1): 11–16
- Smits, N.A.C. 2010. Restoration of nutrient-poor grasslands in Southern Limburg. Vegetation development and the role of soil processes. Proefschrift Universiteit Utrecht.
- Smits, N.A.C., C.G.E. van Noordwijk, H.P.J. Huiskes, R. Bobbink, H. Esselink, A.T. Kuiters, J.H.J. Schaminée, H. Siepel & J.H. Willems 2009a. Onderzoek naar de ecologische achteruitgang en het herstel van Zuid-Limburgse hellingschraallandcomplexen. OBN rapport DKI 2009/dk118-O; 228 p.

- Smits, N.A.C., R. Bobbink, A.T. Kuiters, C.G.E. van Noordwijk, J.H.J. Schaminée & W.C.E.P. Verberk 2009b. Sleutelfactoren en toekomstperspectief voor herstel van het Limburgse heuvelland. *De Levende Natuur* 110: 111–115.
- Smits, N.A.C., M.M. Hefting, M. Kamst–Van Agterveld, H.J. Laanbroek, A.J. Paalman & R. Bobbink 2010a. Nitrification along a grassland gradient: inhibition found in matgrass swards. *Soil Biology and Biochemistry* 42: 635–641.
- Smits, N.A.C., R. Bobbink, H.J. Laanbroek, A.J. Paalman & M.M. Hefting 2010b. Repression of potential nitrification activities by matgrass sward species. *Plant and Soil* 337: 435–445.
- Smolders, A.J.P., R.J.J. Hendriks, H.M. Campschreur & J.G.M. Roelofs 1997. Nitrate induced iron deficiency chlorosis in *Juncus acutiflorus*. *Plant and Soil* 196: 37–45.
- Smolders, A.J.P., H.B.M. Tomassen, H.W. Pijnappel, L.P.M. Lamers & J.G.M. Roelofs 2001. Substrate–derived CO₂ is important in the development of *Sphagnum* spp. *New Phytologist* 152: 325–332.
- Smolders, A.J.P., E.C.H.E.T. Lucassen & J.G.M. Roelofs 2002. The isoetid environment: biogeochemistry and threats. *Aquatic Botany* 73: 325–350.
- Smolders, A.J.P., H.B.M. Tomassen, L.P.M. Lamers, B.P. Lomans & J.G.M. Roelofs 2002. Peat bog formation by floating raft formation: the effects of groundwater and peat quality. *Journal of Applied Ecology* 39: 391–401.
- Smolders, A.J.P., H.B.M. Tomassen, J. Limpens, G.A. van Duinen, S. van der Schaaf & J.G.M. Roelofs 2004. Perspectieven voor hoogveenherstel in Nederland. In: G.A. van Duinen et al. (red.) *Duurzaam natuurherstel voor behoud van biodiversiteit – 15 jaar herstelmaatregelen in het kader van het overlevingsplan bos en natuur*. Rapport EC–LNV nr. 2004/305, Ede; pp.71–107.
- Smolders, F. & E. Brouwer 2005. Baggerproblematiek Wormer– en Jisperveld: notitie naar aanleiding van aanvullend onderzoek naar de water– en poriewaterkwaliteit. Onderzoekcentrum B–WARE, Nijmegen.
- Smolders, A.J.P. L.P.M. Lamers, E.C.H.E.T. Lucassen, G. van der Velde & J.G.M. Roelofs 2006. Internal eutrophication: 'How it works and what to do about it', a review. *Chemistry and Ecology* 22: 93–111.
- Smolders, A.J.P., L.P.M. Lamers, E.C.H.E.T. Lucassen, G. van der Velde & J.G.M. Roelofs 2006a. Internal eutrophication: 'How it works and what to do about it', a review. *Chemistry and Ecology* 22: 93–111.
- Smolders, A., E. Lucassen, H. Tomassen, L. Lamers & J. Roelofs 2006b. De problematiek van fosfaat voor natuurbeheer. *Vakblad Natuur Bos Landschap* 3: 5–11.
- Smolders, A. J., Lucassen, E. C., Bobbink, R., Roelofs, J. G., & Lamers, L. P. 2010. How nitrate leaching from agricultural lands provokes phosphate eutrophication in groundwater fed wetlands: the sulphur bridge. *Biogeochemistry* 98(1–3): 1–7.
- Smolders, A.J.P., Lucassen, E.C.H.E.T., Poelen, M. & R. Kuiperij 2010. Onderzoek ten behoeve van ecohydrologische analyse Stelkampsveld. Concept–rapport 2010.058, onderzoekcentrum B–Ware. In opdracht van Staatsbosbeheer.
- Smulders, M.J.M., P.F.P. Arens, H.A.H. Jansman, J. Buiteveld, G.W.T.A. Groot Bruinderink & H.P. Koelewijn 2006. Herintroductie van soorten, bijplaatsen of verplaatsen: een afwegingskader. *Alterra–rapport* 1390.
- Somers, N. 2009. Feeding facilitation, the hidden interaction in mammalian herbivore assemblages? A case–study on rabbits (*Oryctolagus cuniculus* L.) and large grazers. Ph.D. thesis Universiteit Gent; 190p.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998–2000. – Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey–Nederland, Leiden.

- Spänhoff, B., U. Schulte, C. Alecke, N. Kaschek & E.I. Meyer 2003. Mouthparts, gut contents, and retreat-construction by the wooddwelling larvae of *Lype phaeopa* (Trichoptera: Psychomyiidae). *European Journal Entomology* 100: 563–570.
- Sparrius, L.B. 2011. Inland dunes in The Netherlands: soil, vegetation, nitrogen deposition and invasive species. PhD Thesis University of Amsterdam.
- Sparrius, L.B. & R. van de Vegte 2009. Werk in uitvoering; Plaggen op het Otterlosche Zand. *De Levende Natuur* 110 (3): 134.
- Sparrius, L.B. & A.M. Kooijman 2011. Invasiveness of *Campylopus introflexus* in drift sands depends on nitrogen deposition and soil organic matter. *Applied Vegetation Science* 14: 221–229.
- Spek, T. 2004. Het Drentse esdorpenlandschap. Een historisch-geografische studie. Matrijs, Utrecht.
- Spieksma, J.F.M., J.M. Schouwenaars & R. van Diggelen 1995. Assessing the impact of water management options upon vegetation development in drained lake side wetlands. *Wetlands Ecology and Management* 3: 249–262.
- Spierenburg, P. 2009. The influence of rising CO₂ availability on softwater vegetation. Proefschrift, Universiteit Utrecht.
- Staelens, J. & F. Mohren 2010. 10 Waterhuishouding. In: J. den Ouden, B. Muys, F. Mohren & K. Verheyen (red.): *Bosecologie en Bosbeheer*; pp.161–166. Acco, Leuven.
- Starling-Westerberg, A. 2001. The habitat use and diet of Black Grouse *Tetrao tetrix* in the Pennine hills of northern England, *Bird Study* 48 (1): 76–89.
- Steiner, G.M. 2005. Moore – von Siberien bis Feuerland. Oberösterreichische Landesmuseum, Linz.
- Steur, G.G.L., F. de Vries en C. van Wallenburg 1985. De bodemkaart van Nederland (schaal 1:250.000). Stichting voor de bodemkartering, Wageningen.
- Storm, K. 1999. Slinkend Onland: over de omvang van Zeeuwse schorren; ontwikkelingen, oorzaken en mogelijke beheersmaatregelen. Achtergronddocument bij de Rijkswaterstaat Zeeland beheersvisie voor de schorren in de Westerschelde en Oosterschelde: 'balanceren op de schorrand'. Rapport Rijkswaterstaat Zeeland NOTA AX-99.007
- Stortelder, A.H.F., J.H.J. Schaminée & P.W.F.M. Hommel 1999a. De Vegetatie Van Nederland 5. Plantengemeenschappen van ruigten, struwelen en bossen. Opulus Press, Uppsala/Leiden.
- Stortelder, A.H.F., K.W. van Dort, J.H.J. Schaminée & N.A.C. Smits 1999b. Het beheer van bosranden – van scherpe grens naar soortenrijke gradiënt. KNNV, Utrecht; 93p.
- Strykstra, R. J. 2000. Reintroduction of plant species: Shifting settings. Thesis Rijksuniversiteit Groningen.
- Stuyfzand, P.J. 1993. Hydrochemistry and hydrology of the coastal dune area of the Western Netherlands. Ph.D thesis, Vrije Universiteit Amsterdam, published by KIWA; 366p.
- Succow, M. & H. Joosten 2001. Landschaftsökologische Moorkunde. E. Schweizerbart'sche Verlagsbuchhandlung (Nägele und Obermiller), Stuttgart.
- Sýkora, K.V.; H.J. Stuijver, I. de Ronde & L.J. de Nijs 2009. Fourteen years of restoration and extensive year round grazing with free foraging horses and cattle and its effect particularly on dry species rich riverine levee grasslands. *Phytocoenologia* 39(3): 265–286.
- Takman, B. 2010. Historisch-geografische analyse van de buurtschap Varsen. Uitgave in eigen beheer; 25p.
- Ten Brinke, W. 2004. De beteugelde rivier. Bovenrijn, Waal, Pannerdensch Kanaal, Nederrijn-Lek en IJssel in vorm. Wetenschappelijke bibliotheek van Natuurwetenschap en Techniek, deel 81. Uitgeverij Veen Magazines, Diemen.
- Ter Heerdt, G.N.J. 2010. Natuurvriendelijk onderhoud en ecologische kwaliteit. Literatuuronderzoek naar de ideale frequentie van schonen en onderhoud en onderbouwing van het nut van het afvoeren van maaisel. Rapport Waternet, Amsterdam.

- Tewksbury, J.J., D.J. Levey, N.M. Haddad, S. Sargent, J.L. Orrock, A. Weldon, B.J. Danielson, J. Brinkerhoff, E.I. Damschen & P. Townsend 2002. Corridors affect plants, animals, and their interactions in fragmented landscapes. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America* 99 (20): 12923–6.
- Tilman, D., J. Hill & C. Lehman 2006. Carbon-negative biofuels from low-input high-diversity grassland biomass. *Science* 314: 1598–1600.
- Tolman, M., F.H. Everts & N.P.J. de Vries 1993. Vegetatiekartering van Dorst, Kornsche Boezem en zes ander beheersobjecten in Brabant-West. Rapport, EV 93/2 Everts & de Vries, Groningen.
- Tomassen, H.B.M., A.J.P. Smolders, J. Limpens, G.J. van Duinen, S. van der Schaaf, J.G.M. Roelofs, F. Berendse, H. Esselink & G. van Wirdum 2003. Onderzoek ten behoeve van herstel en beheer van Nederlandse hoogvenen. Eindrapportage 1998–2001. Rapport EC-LNV nr. 2003/139. Expertisecentrum LNV Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Ede; 186p.
- Tomassen, H.B.M., G.A. van Duinen, A.J.P. Smolders, E. Brouwer, S. van der Schaaf, G. van Wirdum, H. Esselink & J.G.M. Roelofs 2005. Vooronderzoek Wierdense Veld. Eindrapportage mei 2005. Rapport Onderzoekscentrum B-Ware, Nijmegen.
- Tomassen, H.B.M., A.B. Grootjans & A.J.P. Smolders 2011. Herstel van biodiversiteit en landschapsecologische relaties in het natte zandlandschap – Herkomst van CO₂ voor hoogveengroei en basenverzadiging in hoogveentjes. Eindrapport deel 3. Rapport nr. 2011/OBN147–3–NZ. Directie Kennis en Innovatie, Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Den Haag.
- Toth, J. 1963. A theoretical analysis of ground water flow in small drainage basins. *Journal of Geophysical Research* 68: 1171–1177.
- Touw, A. 1969. On some liverwort communities in Dutch inland dunes and heaths. *Revue Bryologique et Lichénologique* 36: 603–615.
- Tropek, R., T. Kadlec, P. Karesova, L. Spitzer, P. Kocarek, I. Malenovsky, P. Banar, I.H. Tuf, M. Hejda, M. Konvicka 2010. Spontaneous succession in limestone quarries as an effective restoration tool for endangered arthropods and plants. *Journal of Applied Ecology* 47(1): 139–147.
- Trouw, J. 1948. De West-Nederlandsche veenplassen. Historisch-Planologisch. Heemschut bibliotheek 4, Allert de Lange, Amsterdam.
- Tsoar, H. 2005. Sand dunes mobility and stability in relation to climate. *Physica A* 357: 50–56.
- Twisk, W., P. Vos & W.J. ter Keurs 1997. Factors affecting conservation values in ditches in peat areas. A review of knowledge for the Netherlands. Thesis University of Leiden.
- Van 't Veer, R. & D. Hoogeboom 2010. Atlas Natura 2000 Kustgebieden Noord-Holland. Rapport Provincie Noord-Holland.
- Van Beckhoven K. 1995. Rewetting of coastal dune slacks: effects on plant growth and soil processes. Ph.D thesis, Vrije Universiteit Amsterdam, Amsterdam.
- Van Beek, C.G.E.M. 2010. Cause and prevention of clogging of wells abstracting groundwater from unconsolidated aquifers. Proefschrift, Vrije Universiteit Amsterdam, Amsterdam.
- Van Beek, R. 2009. Reliëf in tijd en ruimte. Interdisciplinair onderzoek naar bewoning en landschap van Oost-Nederland tussen vroege prehistorie en middeleeuwen. Proefschrift Wageningen Universiteit.
- Van Dam, A. & R. Ruiter 2002. De Blauwe kamer: nieuwe natuur langs de Nederrijn. Uitgeverij Uniepers/ Stichting Het Utrechts Landschap, Abcoude.
- Van Dam, H. & G.H.P. Arts 1993. Ecologische veranderingen in Drentse vennen sinds 1900 door menselijke beïnvloeding en beheer. Rapport Provincie Drenthe, Assen.
- Van de Koppel, J., D. van der Wal, J.P. Bakker & P.M.J. Herman 2005. Self-organization and vegetation collapse in salt marsh ecosystems. *The American Naturalist* 165: E1–E12.

- Van de Ven, G.P. (red.) 1993. Leefbaar laagland, Geschiedenis van de waterbeheersing en landaanwinning in Nederland. Tweede gewijzigde druk, Uitgeverij Matrijs, Utrecht.
- Van de Woud, A. 2010. Een Nieuwe Wereld. Het ontstaan van een nieuwe wereld. Uitgeverij Bert Bakker.
- Van den Berg, L.J.L. & J.G.M. Roelofs 2005. Effecten van veranderingen in atmosferische stikstofdepositie op Nederlandse heide. *De Levende Natuur* 106(5): 190–192.
- Van den Berg, M.W. 1989. Geomorfologische kaart van Nederland – toelichting op kaartblad 59 Genk, 60 Sittard, 61 Maastricht 62 Heerlen. Staring Centrum / Rijksgeologische Dienst, Wageningen / Haarlem.
- Van den Boom, B.W.A.F.H., Ph. Bossenbroek & J. Holtland 2007. 10 jaar hoogveenregeneratie in de Peel. *De Levende Natuur* 108 (4): 155–161,
- Van den Bos, H. 2004. Naar het bos van morgen. Beheer van multifunctioneel bos. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Van den Bos, M. 2007. Evaluatie 15 jaar runderbegrazing in het zeedorpenlandschap ten noorden van Wijk aan Zee. Bestudering van de effecten van begrazing op de kenmerkende zeedorpenvegetaties en de structuur van de vegetatie. Rapport PWN, van Hall Larenstein.
- Van den Broek, J.M.M. 1962. Podzolen in Tertiaire zanden in Zuid-Limburg. *Boor en Spade* 14: 184–195.
- Van den Broek, T., A.J. Smolders, M.J. Emke, J.M. de Wit, & G.J. Baaijens 2009. Ecohydrologisch herstelplan Groot Zandbrink. Rapport Royal Haskoning, Rotterdam & Baaijens Advies, Dwingeloo; 144p.
- Van den Herik, K. & P. van Rooij 2006. Gebiedsontwikkeling Oude Maasarm Ooijen – Wanssum. Rapport. Habiforum, Gouda.
- Van den Munckhof, P. 2011. De geologie van het Grenspark Maas-Swalm-Nette. *Natuurhistorisch Maandblad* 100 (10): 176–181.
- Van der Bilt, E.W.G. & G. Nijland 1993. Tien jaar extensieve begrazing met heideschappen in het Drouwenerzand. *De Levende Natuur* 94: 164–169.
- Van der Burg, R., A.J.M. Jansen & E. van Rosmalen 2009. Casus: Beekdalherstel in de Urkhovense Zeggen. *De Levende Natuur* 110 (3): 143–147.
- Van der Gaauw, P. 2005. De Zandmaas – landschapontwikkeling en onderzoeksmethoden. In: Henk Stoepker: Archeologie in de Maaswerken, synthese en evaluatie van het inventariserend archeologisch onderzoek in de Maaswerken 1998 – 2005 – Lezingen gehouden op het Maaswerken-archeologie symposium te Maastricht op 14 oktober 2005 Maastricht. Via: <http://home.kpn.nl/hstoepker/symposiumarcheologiemaaswerken/titelbladencolofon.pdf>
- Van der Hammen, H. 1992. De macrofauna van NoordHolland. Thesis Radboud Universiteit Nijmegen.
- Van der Heiden, M., H. Feenstra & N. Straathof 2005. Hoogveenherstelproject Fochteloërveen goed voor waterhuishouding en fauna? *De Levende Natuur* 106 (3): 94–101.
- Van der Hoek, D. & M.P.D. Heijmans 2005. Effectiveness of turf stripping as a measure for restoring species-rich fen meadows in sub-optimal hydrological conditions. In D. van der Hoek, The effectiveness of restoration measures in species-rich fen meadows; pp. 65–86. Proefschrift, Wageningen Universiteit.
- Van der Maarel, E. 1976. On the establishment of plant community boundaries. *Bericht der Deutscher Botanischer Gesellschaft* 89: 415–443.
- Van der Mast, G.G.F. 1992. Het dal van de Rode beek. Excursieverslagen 1991. Plantensociologische Kring Nederland, Wageningen.
- Van der Molen, J.S. & P.F.M. Verdonschot 2002. Effecten op aquatische oecosystemen. Een beslissingondersteunend systeem voor de beoordeling van de effecten van ingrepen in de hydromorfologie op aquatische systemen. STOWA-rapport 2002–09. STOWA, Utrecht.

- Van der Molen, P.C., G.J. Baaijens, A.P. Grootjans & A.J.M. Jansen 2010. LESA – Landschapsecologische systeemanalyse. Dienst Landelijk Gebied, Utrecht.
- Van der Molen, P.C., G.J. Baaijens, A.P. Grootjans & A.J.M. Jansen 2011. LESA, Landscape Ecological System Analysis. DLG/Boschap, Utrecht/Driebergen.
- Van der Ploeg, N. 2007. De Pelterheggen, vloeiveiden van de Plateaux. *De Levende Natuur* 108 (3): 132–134.
- Van der Pluijm, A., & D. de Jong 2003. Oerbos en savanne in de Grevelingen: de twee gezichten van de Slikken van Flakkee: 30 Jaar vegetatieontwikkeling op de Slikken van Flakkee (Grevelingenmeer) 1972 – 2001. Rapport RIKZ/2003.050.
- Van der Pluijm, A., & D. de Jong 2008. Vegetatieontwikkeling westelijk deel Schor van Waarde (Westerschelde) 1981 – 2006. Werkdocument Rijkswaterstaat, Dienst Zeeland, Middelburg
- Van der Schaaf, S. 2002. Bog hydrology. In: Schouten, M.G.C. (Ed.): Conservation and restoration of raised bogs – Geological, hydrological and ecological studies; pp. 54–109. Dúchas – The Heritage Service of the Department of the Environment and Local Government, Ireland; Staatsbosbeheer, the Netherlands; Geological Survey of Ireland; Dublin.
- Van der Veen, R., K. Hanhart, A.J.M. Jansen & F. Verhagen 2007. Geohydrologische aanpassingen in historisch perspectief, tussen de Veluwe en het IJsseldal. *H2O* 40 (1): 33–36.
- Van der Voo, E.E. 1973. Areaal, milieu en sociologie van *Sparganium angustifolium* Michaux. Rapport Rijksinstituut voor Natuurbeheer. Leersum.
- Van der Winden, J. & P.W. van Horsen 2001. Voedselgebieden van de Purperreiger in Nederland. Rapport Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Van der Winden, J., K. Krijgsveld, R. van Eekelen & D.M. Soes 2002. Het succes van de Zouweboezem als foerageergebied voor purperreigers. Rapport Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Van der Winden, J., M.J.M. Poot & P.W. van Horssen 2010. Nieuwe kennis voor de bescherming van de flyway van Nederlandse purperreigers. Evaluatie van de studie met satellietzenders naar foerageergebieden en pleisterplaatsen in Europa en Afrika (periode 2007–2009). Rapport Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Van Dieren, J.W. 1934. Organogene Dünenbildung. Proefschrift Universiteit van Amsterdam, Den Haag; 304 p.
- Van Diggelen, R. 1998. Moving gradients. Assessing restoration prospects of degraded brook valleys. Proefschrift, Rijksuniversiteit Groningen, Groningen.
- Van Diggelen, R., A.P. Grootjans, R.H. Kemmers, A.M. Kooijman, M. Succow, N.P.J. de Vries & G. van Wirdum 1991. Hydro-ecological analysis of the fen system Lieper Posse, Eastern Germany. *Journal of Vegetation Science* 2: 465–476.
- Van Diggelen, R. A.P. Grootjans & R. Burkunk 1994. Assessing restoration perspectives of disturbed brook valleys: the Gorecht area. *Restoration Ecology* 2: 87–96.
- Van Diggelen, R., R. Bekker, J.F.M. Spijksma & A. Wierda 1996. Natte hooilanden aan het infuus. Oppervlaktewater als laatste redding? *Landschap* 2006 (3): 223–234.
- Van Diggelen, R., W.J. Molenaar & A.M. Kooijman 1996. Vegetation succession in a floating mire. *Journal of Vegetation Science* 7: 809–820.
- Van Dijk, G., C. Fritz, A.J.P. Smolders, N. Straathof, G.J. van Duinen & A.P. Grootjans 2009. De Brunssummerheide, een uniek maar bedreigd stukje Nederland, – een systeemanalyse van het hellingveen op de Brunssummerheide. *Natuurhistorisch Maandblad* 98: 233–238.
- Van Dijk, G., A.J.P. Smolders, C. Fritz, A.P. Grootjans, N. Straathof & G.J. van Duinen 2012. Ecologische gradiënten op de helling in de Brunssummerheide. *De Levende Natuur* 113 (4): 174–179.
- Van Dijk, H.F.G., B.G. Graafsma & J.N.M. van Rooy 1984. Droge stroomdalgraslanden langs de Maas. Wetenschappelijke mededeling nr. 165, Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Hoogwoud.

- Van Dobben, H.F. & A. van Hinsberg 2008. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000 typen. Alterra rapport 1654, Alterra, Wageningen.
- Van Dobben, H.F. & P.A. Slim 2012. Past and future plant diversity of a coastal wetland driven by soil subsidence and climate change. *Climatic Change* 110: 597–618.
- Van Dobben, H.F., R. Bobbink, D. Bal & A. van Hinsberg 2012. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000. Alterra rapport 2397, Wageningen; 68p.
- Van Dorp, D., K.J. Canters, J.T.R. Kalkhoven & P. Laan (red.) 1999. *Landschapsecologie; natuur en landschap in een veranderende samenleving*. Boom, Amsterdam.
- Van Duin, W.E. & Dijkema K.S. 2012. Randvoorwaarden voor kwelderontwikkeling in de Waddenzee en aanzet voor een kwelderkanskaart. IMARES-rapport CO76/12; 51p.
- Van Duinen, G.A. 2013. Rehabilitation of aquatic invertebrate communities in raised bog landscapes. Proefschrift Radboud Universiteit Nijmegen, Nijmegen.
- Van Duinen, G.A., A.M.T. Brock, J.T. Kuper, T.M.J. Peeters & H. Esselink 2004a. Do raised bog restoration measures rehabilitate aquatic fauna diversity? A comparative study between pristine, degraded, and rewetted raised bogs. In: Päivänen, J. (Ed.), *Wise use of peatlands. Proceedings of the 12th International Peat Congress, 6–11 June 2004 Tampere, Finland*; pp. 399–405.
- Van Duinen, G.A., A.J. Dees & H. Esselink 2004b. Importance of permanent and temporary water bodies for aquatic beetles in the raised bog remnant Wierdense Veld. *Proceedings Experimental and Applied Entomology (NEV)* 15: 15–20.
- Van Duinen, G.A., T. Timm, A.J.P. Smolders, A.M.T. Brock, W.C.E.P. Verberk & H. Esselink 2006. Differential response of aquatic *oligochaete* species to increased nutrient availability – a comparative study between Estonian and Dutch raised bogs. *Hydrobiologia* 564: 143–155.
- Van Duinen, G., E. Brouwer, A. Jansen, J. Roelofs en M. Schouten 2009. Van Hoogveen- en ven herstel naar herstel van een compleet nat zandlandschap. *De Levende Natuur* 110 (5):118–123.
- Van Duinen G.A., H.H. van Kleef, M. Wallis de Vries & A. van den Burg 2011. Herstel van biodiversiteit en landschapsecologische relaties in het natte zandlandschap – Deelrapport 4: Betekenis van milieugradiënten en waardplantenkwaliteit voor herstel van de fauna van het natte zandlandschap. Rapport Directie Kennis en Innovatie, Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.
- Van Duinen, G.A., J.H. Bouwman, H. van Kleef, A. Klimkowska, J. Limpens & M. Wallis de Vries 2012. Randvoorwaarden voor het herstel van kenmerkende en bedreigde soorten in het natte zandlandschap. Bosschap, Driebergen.
- Van Duinen, G., H. Tomassen, J. Limpens, F. Smolders, S. van der Schaaf, W. Verberk, D. Groenendijk, M. Wallis de Vries & J.G.M. Roelofs 2012. *Perspectieven voor hoogveenherstel in Nederland. Samenvatting onderzoek en handleiding hoogveenherstel 1998–2009*. Rapport Bosschap, Driebergen.
- Van Duren, I.C., R.J. Strykstra, A.P. Grootjans, G.N.J. ter Heerdt, & D.M. Pegtel 1998. A multidisciplinary evaluation of restoration measures in a degraded fen meadow (*Cirsio-Molinietum*). *Applied Vegetation Science* 1: 115–130.
- Van Gernerden, H. 1993. Microbial mats: a joint venture. *Marine geology* 113: 3–25.
- Van Heerwaarden, Ch. & H. Ketelaar 2006. Invloed van klimaatverandering op kwel en wegzijging langs de grote rivieren. *H2O* 2006 (5): 36–38.
- Van Kleef, H. 2010. Identifying and crossing thresholds in managing moorland pool macroinvertebrates. Proefschrift Radboud Universiteit, Nijmegen.
- Van Kleef, H., E. Brouwer & H. Esselink 2007. OBN-Vooronderzoek naar de mogelijkheden voor natuurherstel in de Malpievennen. Rapport Stichting Bargerveen en Onderzoekscentrum B-Ware, Nijmegen.

- Van Klink, R., F. van der Plas, C.G.E. van Noordwijk & M.F. WallisDeVries & H. Olff (in press). Effects of large herbivores on grassland arthropod diversity. *Biological Reviews*.
- Van Laar, V. 2002. De Noordse woelmuis en het ruime sop. *Natura* 2002 (3): 82–83.
- Van Leeuwen, C.G. 1965. Het verband tussen natuurlijke en anthropogene landschapsvormen, bezien vanuit de betrekkingen in grensmilieus. *Gorteria* 2: 93–105.
- Van Lieshout, F., E.T.H.M., Peeters & R.J.M. Franken 2003. De Allier, ecologische referentie voor de Grensmaas? – de macrofaunalevensgemeenschap in relatie tot het ecologisch herstel met een signalering van nieuwe knelpunten. *Natuurhistorisch Maandblad* 92: 10 – 16.
- Van Loon, A. H. 2010. Unravelling hydrological mechanisms behind fen deterioration in order to design restoration strategies. Proefschrift R.U. Utrecht, Utrecht.
- Van Loon, A.H. P. P., M. F. P. Schot, J. Bierkens, J. Griffioen, & M. J. Wassen 2009. Local and regional impact of anthropogenic drainage on fen contiguity. *Hydrology and Earth Systems Sciences* 13: 1837–1848.
- Van Loon–Steensma, J.M. & P.A. Slim 2013. The Impact of Erosion Protection by Stone Dams on Salt–Marsh Vegetation on Two Wadden Sea Barrier Islands. *Journal of Coastal Research* 29 (4): 783–796 (<http://www.jcronline.org/doi/abs/10.2112/JCOASTRES-D-12-00123.1>).
- Van Loon–Steensma, J.M., H.F. van Dobben, P.A. Slim, R. Huiskes (in prep.) Restoration of salt marsh vegetation by the construction of stone dams.
- Van Looy, K. 2007. Achtergronddocument morfologie Grensmaas. Beddingmorfologie. INBO, Brussel.
- Van Looy, K. & P. Meire 2009. A conservation paradox for riparian habitats and river corridor species. *Journal for Nature Conservation* 17(1): 33–46.
- Van Looy, K., G. Kurstjens & B. Peters 2009. Maas in Beeld. Resultaten van 15 jaar ecologisch herstel. Vlaamse Maasvallei.
- Van Manen, W., van Diermen J., van Rijn S. & van Geneijgen P. 2011. Ecologie van de Wespandief *Pernis apivorus* op de Veluwe in 2008–2010, populatie, broedbiologie, habitat gebruik en voedsel. Natura 2000 rapport, Provincie Gelderland Arnhem NL/Stichting Boomtop www.boomtop.org Assen.
- Van Mullekom, M., A.J.P. Smolders, E. Brouwer & J.G.M. Roelofs 2007. Onderzoek naar de kansen voor natuurontwikkeling in het Wisselse veen. Onderzoekcentrum B–ware, in opdracht van Stichting het Geldersch Landschap.
- Van Mullekom, M., A.J.P. Smolders A.J.P., E. Brouwer, W. Geraedts W. & J.G.M. Roelofs 2009. Herstel van schraalgraslanden in het Hierdense beekdal. *Vakblad voor Natuur, Bos en Landschap* 6 (8): 2–7.
- Van Noordwijk, C.G.E. & T.M.J. Peeters 2008. Muurhagedissen op de Bemelerberg: over het hoofd gezien of over het hek gezien? *Natuurhistorisch Maandblad* 97 (7): 145–148.
- Van Noordwijk, C.G.E., P. Boer, A.A. Mabelis, W.C.E.P. Verberk & H. Siepel 2012a. Life–history strategies as a tool to identify conservation constraints: A case–study on ants in chalk grasslands. *Ecological Indicators* 13: 303–313.
- Van Noordwijk, C.G.E., D.E. Flierman, E. Remke, M.F. Wallis de Vries & M.P. Berg 2012b. Impact of grazing management on hibernating caterpillars of the butterfly *Melitaea cinxia* in calcareous grasslands. *Journal of Insect Conservation* 16: 909–920.
- Van Noordwijk, C.G.E., J.T. Kuper, W. Floor–Zwart, K. Alders, H. Turin, T. Heijerman, B. Aukema & H. Siepel 2012c. Knelpunten voor loopkevers, wantsen en sprinkhanen in hellingschraallanden. Rapport nr. 2012/OBN162–HE. Directie Kennis en Innovatie, Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Den Haag; 98p.
- Van Noordwijk, C.G.E., M.J. Weijters, N.A.C. Smits, R. Bobbink, A.T. Kuiters, E. Verbaarschot, R. Versluijs, J. Kuper, W. Floor–Zwart, H.P.J. Huiskes, E. Remke & H. Siepel 2013. Uitbreiding en herstel van Zuid–Limburgse hellingschraallanden, Eindrapport 2e fase O+BN onderzoek.

- Rapport nr. 2013/OBN177-HE, Directie Agro-kennis, Ministerie van Economische Zaken; 167p.
- Van Oevelen, D., E. van den Bergh, T. Ysebaert & P. Meire 2000. Literatuuronderzoek naar ont-polderingen. Instituut Voor Natuurbehoud / Universitaire Instellingen Antwerpen, Brussel / Wilrijk; 50p. + 3 bijlagen.
- Van Oijen, D., M. Feijen, P. Hommel, J. den Ouden & R. de Waal 2005. Effects of tree species composition on within-forest distribution of understorey species. *Applied Vegetation Science* 8: 155-166.
- Van Oosten, H. 2010. Knelpunten voor duinfauna: relaties met aantasting en beheer van duingraslanden. Rapport DKI nr. 2010/dk129-O. LNV, Directie Kennis en Innovatie, 's-Gravenhage
- Van Oosten, H., A. Kooijman, Ch. van Turnhout, J. Dekker, A. van den Burg, M. Nijssen 2013. Begrazingsbeheer in relatie tot herstel van faunagemeenschappen in de duinen: eindrapportage 1e fase 2009-2011. Directie Agro-kennis, Ministerie van Economische Zaken Rapport nr. 2013/OBN163-DK, Den Haag; 150p.
- Van Os, M. 2011. De Lange en Korte Duinen bij Soest. In: Kamphuis, M.I., A.J.M. Jansen & J. Bouwman; Natuurherstel 20 jaar effectgerichte maatregelen; pp. 67-72. Stichting Uitgeverij KNNV & Unie van Bosgroepen, Zeist.
- Van Os, M. 2011. Eco-hydrologische analyse Hilversums Wasmeer. Rapport Bosgroep Midden-Nederland, Ede.
- Van Rouveroy, S. 1999. De achteruitgang van Riet. Overzicht van de situatie in Noordwest-Europa. Doktoraalscriptie Vakgroep Plantenoecologie RuG.
- Van Tooren, B.F., H. Schat & S.J. ter Borg 1983. Succession and fluctuation in the vegetation of a Dutch beach plain. *Vegetatio* 53: 139-151.
- Van Turnhout, C. 2005. Het verdwijnen van de Duinpieper als broedvogel uit Nederland en Noordwest Europa. *Limosa* 78: 1-14.
- Van Uytvanck J. 2009. The role of large herbivores in woodland regeneration patterns, mechanisms and processes. PhD thesis of the Research Institute for Nature and Forest 2009 (INBO.T.2009.3). Research Institute for Nature and Forest, Brussels.
- Van Wijnen, H.J. & J.P. Bakker 2000. Annual nitrogen budget of a temperate coastal barrier salt-marsh system along a productivity gradient at low and high marsh elevation. *Perspectives in Plant Ecology, Evolution and Systematics* 3:128-141.
- Van Wijnen, M. & J.P. Bakker 1999. Nitrogen accumulation and plant species replacement in three salt-marsh systems in the Wadden Sea. *Journal of Coastal Conservation* 3: 19-26.
- Van Wijngaeren, F. 2008. Heidenhoeksche vloed (hoofdstuk 2). In F. van Wijngaeren, Vijf Achterhoekse natuurparels, reservaten van Staatsbosbeheer; pp. 41-58. Staatsbosbeheer regio Oost, Deventer.
- Van Wingerden, W.K.R.E., M. Nijssen, P.A. Slim, J. Burgers, R.J. M. van Kats, H.F. van Dobben, A.O. Noordam, G.F.P. Martakis, H. Esselink & G.A.J.M. Jagers op Akkerhuis 2002. Grazers in Vlielands duin: Evaluatie van runderbegrazing in duinvalleien op Vlieland; deel 2: onderzoek in 2001. Alterra, Wageningen.
- Van Wirdum, G. 1979. Trophiegradiënten in een kraggenlandschap. *H2O* 12(3): 46-57.
- Van Wirdum, G. 1993. Ecosysteemvisie hoogvenen. IBN-DLO rapport 035. IBN-DLO, Wageningen.
- Van Wirdum, G. A.J. den Held & M. Schmitz 1992 Terrestrializing fen vegetation in former turbaries in the Netherlands. In: Fens and Bogs in the Netherlands: Vegetation, History, Nutrient Dynamics and Conservation (ed. J.T.A. Verhoeven); pp. 323-60. Kluwer Academic Publishers, Dordrecht.
- Van Wirdum, G., J. Klein, W. Borren, P. Maljaars, R. Wils & A. Cinjee 2008. Eco-hydrologische evaluatie van Engbertsdijkvenen. Rapport, Staatsbosbeheer.

- Van Zinderen Bakker, E. M. 1942. Het Naardermeer, Een geologische, historische en botanische Landschapsbeschrijving van Nederlands oudste natuurmonument. Allert de Lange, Amsterdam.
- Van Zinderen Bakker, E.M. 1947. De West-Nederlandsche veenplassen: een geologische, historische en biologische Landschapsbeschrijving van het water- en moerasland. Heemschut bibliotheek 1, Allert de Lange, Amsterdam
- Van der Winden, J. & Th. Boudewijn, 2004. Poldervissen en vogels. RAVON 55-56.
- Van Zomeren, K. 2006. Nog in morgens gemeten. Nieuw Herwijns dagboek. Privé Domein nr. 262. Uitgeverij de Arbeiderspers, Amsterdam.
- Veeneklaas, R.M., K.S. Dijkema, N. Hecker & J.P. Bakker 2012. Spatio-temporal dynamics of the invasive plant species *Elytrigia atherica* on natural saltmarshes. Applied Vegetation Science 16:205-216. Doi: 10.1111/j.1654-109X.2012.01228.x.
- Vegter, U. 1999. Toegepast systeemonderzoek voor natuurherstel in het Reestdal. In: D. van Dorp, K.J. Canters, J.T.R. Kalkhoven & P. Laan (red.) Landschapsecologie; natuur en landschap in een veranderende samenleving; pp. 311-331. Boom, Amsterdam.
- Veling, K., J. Smit & V. Siebering 2004. Bosrandbeheer voor vlinders en andere ongewervelden. KNNV Uitgeverij.
- Venema, G.A. 1855 (soms ook met 1856 aangegeven). De hoge veenen en het veenbranden. Kruseman, Haarlem.
- Vera, F. 1997. Metaforen voor de wildernis. Proefschrift Wageningen Universiteit, Wageningen.
- Verbeek, P.J.M., M.C. Scherpenisse-Gutter, K. Lotterman & A.A.M. de Goeij 2009. Resultaten Beleidsmonitoring EGM van De 12 Landschappen: rapportage 2009. Natuurbalans Limes Divergens B.V., Nijmegen.
- Verberk, W.C.E.P. 2008. Matching species to a changing landscape. Aquatic macroinvertebrates in a heterogeneous landscape. Proefschrift, Radboud Universiteit Nijmegen, Nijmegen.
- Verberk, W.C.E.P., G.A. van Duinen, A.M.T. Brock, R.S.E.W. Leuven, H. Siepel, P.F.M. Verdonschot, G. van der Velde & H. Esselink 2006. Importance of landscape heterogeneity for the conservation of aquatic macroinvertebrate diversity in bog landscapes. Journal for Nature Conservation 14(2): 78-90.
- Verberk, W.C.E.P. & H. Esselink 2008. Invloed van aantasting en maatregelen op de faunadiversiteit in een complex landschap. Case studie: Korenburgerveen (eindrapportage 2e fase). Directie Kennis-LNV, Ede.
- Verberk, W.C.E.P., A.P. Grootjans & A.J.M. Jansen 2009. Natuurherstel: van standplaats naar landschap. De Levende Natuur 110: 105-110.
- Verbrugge, P.P. 1987. Kwelonderzoek Twenthekanalen: literatuuronderzoek naar de vorming van een weerstandbiedende laag op een kanaalbodem. D.B.W./Riza notitie 87.093x. Lelystad. 27 p. Te bekijken via: <http://www.scribd.com/doc/73405413/Kwelonderzoek-Twenthekanalen-literatuuronderzoek-naar-de-vorming-van-een-weerstandbiedende-laag-op-een-kanaalbodem>.
- Verdonschot, P.F.M. 2000. Natuurlijke levensgemeenschappen van de Nederlandse binnenwateren. Deel 2: Beken. Achtergronddocument bij het 'Handboek Natuurdoeltypen in Nedrland'. Rapport EC-LNV nr. AS-02, Expertisecentrum LNV, Wageningen.
- Verdonschot, P.F.M. & R.C. Nijboer 2001. Towards a decision support system for stream restoration in the Netherlands: An overview of restoration projects and future needs. In: Nienhuis, P.H. & R.D. Gulati (eds.) 2002. Ecological Restoration of Aquatic and Semi-Aquatic Ecosystems in the Netherlands (NW Europe). Hydrobiologia 478: 131-148.
- Verdonschot, P.F.M., T.H. van den Hoek & M.W. van den Hoorn 2004. De effecten van bodemverhoging op het beekecosysteem van de Springendalse beek. Alterra-rapport 1075. Alterra, Wageningen.

- Verhagen, R. & R. van Diggelen 2006. Spatial variation in atmospheric nitrogen deposition on low canopy vegetation. *Environmental Pollution* 144: 826–832.
- Verheggen, L.S.G.M., & M. Boonman 2006. Actieplan Hazelmuis Limburg 2006–2010. Bouwsteen ten behoeve van Leefgebiedsplan Heuvelland. Bureau Natuurbalans – Limes Divergens en Zoogdierverseniging VZZ, Nijmegen/Arnhem.
- Vermulst, J.A.P.H. 2009. Programma van eisen natte natuurparel De Malpie. Rapport Royal Haskoning, 's-Hertogenbosch.
- Verschoor, A.J., G.J. Baaijens, F.H. Everts, A.P. Grootjans, W. Rooke, S. van der Schaaf & N.P.J. de Vries 2003. Hoogveenontwikkeling in veentjes en kleinschalige hoogveencomplexen op het Dwingelerveld; een landschapsbenadering. Deel 2: landschapsontwikkeling en hydrologie. Rapport EC-LNV nr. 2003/227 O, Ede.
- Versfelt, H.J. 2003. De Hottinger-atlas van Noord- en Oost-Nederland 1773–1794. Heveskes Uitgevers, Groningen.
- Verstraeten, W.W., B. Muys, J. Feyen, F. Veroustraete, M. Minnaert, I. Meiresonne & A. de Schrijver 2005. Comparative analysis of the actual ecotranspiration of Flemish forest and cropland, using the soil water balance model WAVE. *Hydrology and Earth System Sciences* 9: 225–241.
- Vertegaal, C.T.M. & S.M. Arens 2007. Verkenning natuurherstel Stuifdijk Kwade Hoek. Vertegaal Ecologisch Advies en Onderzoek, Leiden.
- Visser, G. 1973. Chemische samenstelling, flora en fauna van binnendijks water op Terschelling, speciaal met betrekking tot duinplassen. Rapport RIN, Leersum.
- Visser, H. 1999. Abiotische factoren: eigenschappen en processen. In: D. van Dorp, K.J. Canters, J.T.R. Kalkhoven & P. Laan (red.) *Landschapsecologie; natuur en landschap in een veranderende samenleving*; pp.47–86. Boom, Amsterdam.
- Vogels, J.J. & J. Smits 2009. Faunagericht beheer op de Strabrechtse Heide. *De Levende Natuur* 110 (3): 130–133.
- Vogels, J.J., A. van den Burg, E. Remke & H. Siepel. 2011. Effectgerichte maatregelen voor het herstel en beheer van faunagemeenschappen van heideterreinen – Evaluatie en ontwerp van bestaande en nieuwe herstelmaatregelen (2006–2010). Rapport 2011/OBN152–DZ, Den Haag.
- Von Asmuth J.R., J.G. Streefkerk & C. Maas 2011. Natte natuur in het Drents Friese Wold. Overzicht gegevens, hydrologische situatie en effecten van herstelmaatregelen. KWR-rapport 2001.106. KWR, Nieuwegein.
- Von Asmuth, J., A.P. Grootjans & S. van der Schaaf 2011. Over de dynamiek van peilen en fluxen in vennen en veentjes. Eindrapport deel 2 OBN-onderzoek 'Herstel van biodiversiteit en landschapsecologische relaties in het natte zandlandschap'. Bosschap, Driebergen.
- Von Asmuth, J.R., J.G. Streefkerk & C. Maas 2011. Natte natuur in het Drents Friese Wold. Overzicht gegevens, hydrologische situatie en effecten van herstelmaatregelen. Rapportnummer KWR 2011.106, KWR, Nieuwegein.
- Vonk, M., C.C. Vos, D.C.J. van der Hoek 2010. Adaptatiestrategie voor een klimaatbestendige natuur. PBL, Den Haag.
- Walker, M.P., J.W. Dover, T.H. Sparks & S.A. Hinsley 2006. Hedges and green lanes: vegetation composition and structure. *Biodiversity and Conservation* 15: 2595–2610.
- Wallage-Drees, M.B. 1982. Konijnen als duinbeheerders. *Duin* 5: 7–11.
- Wallis de Vries, M.F. 2007. Evaluatie en uitvoering van maatregelen voor het gentiaanblauwtje in Overijssel. Rapport VS2007.027. De Vlinderstichting, Wageningen.
- Wallis de Vries, M.F. & C.A.M. van Swaay 2006. Global warming and excess nitrogen may induce butterfly decline by microclimatic cooling. *Global Change Biology* 12: 1620–1626.
- Wallis de Vries, M.F., A. Boesveld, W. Bosman, M. Reemer, J.R. Regelink, A.J.G.A. Rossenaar, J.H.J. Schaminée & K. Veling 2009. Verkenning Herstel kleinschalige lijnvormige infrastructuur Heuvelland. Rapport DK nr. 2009/dk110–O; 82p.

- Wassen M.J., H.G.M. Olde Venterink & E.O de Swart 1995. Nutrient concentrations in mire vegetation as a measure of nutrient limitation in mire ecosystems. *Journal of Vegetation Science* 6: 5–16.
- Wassen, M.J. & A.P. Grootjans 1996. Ecohydrology: an interdisciplinary approach for wetland management and restoration. *Vegetatio* 126:1–4.
- Waterbolk, H.Tj. 1948. Landschap en plantengroei van Havelte. In J.C. Smittenberg (red.) 1973, *Plantengroei in enkele Nederlandse landschappen*. Bondsuitgeverij Jeugdbonden voor Natuurstudie, Amsterdam; pp.193–229.
- Weeda, E.J. 1991. *Het Sanguisorbo-Silaetum* Klapp ex Hundt 1964 en verwante graslandvegetaties in het Midden nederlandse riviereengebied. *Stratiotes* 3: 3–32.
- Weeda, E.J. 2007. De Kathager Beemden: grasland vol moeras- en bosplanten, met het *Crepidoluncetum acutiflori* als spil. *Stratiotes* 33/34: 35–68.
- Weeda, E.J. 2008. Plantensociologische positie van *Cyperaceae* en *Juncaceae* in hellingmoerassen in Zuid-Limburg. *Stratiotes* 37/37: 15–60.
- Weeda, E.J., R. Westra, Ch. Westra & T. Westra 1994. Nederlandse Oecologische Flora: Wilde planten en hun relaties deel 5. VARA/IVN, Amsterdam.
- Weeda, E.J., J.H.J. Schaminée, & L. van Duuren 2002. Atlas van Plantengemeenschappen in Nederland, deel 2, Graslanden, zomen en droge heiden; pp. 10–37. Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Weeda, E.J. H. de Mars & S.M.A. Keulen 2011. Kalkmoeras in Zuid-Limburg. *Natuurhistorisch Maandblad* 100 (11): 233–243.
- Wegge, P. & L. Kastdalen 2008. Habitat and diet of young grouse broods: resource partitioning between Capercaillie (*Tetrao urogallus*) and Black Grouse (*Tetrao tetrix*) in boreal forests. *Journal of Ornithology* 149: 237–244.
- Westhoff, V. & J. van Dijk 1952. Experimenteel successie-onderzoek in natuurreservaten, in het bijzonder in het Korenburgerveen bij Winterswijk. *De Levende Natuur* 55 (1): 5–16.
- Westhoff, V. & M.F. van Oosten 1991. De Plantengroei van de Waddeneilanden. *Natuurhistorische bibliotheek van de KNNV* nr. 53, Utrecht.
- Westhoff, V., P.A. Baker, C.G. van Leeuwen & E.E. van der Voo 1970. Wilde Planten: flora en vegetatie in onze natuurgebieden. Deel 1. Vereniging tot behoud van Natuurmonumenten in Nederland, Amsterdam.
- Wheeler, B.D. 1995. Introduction: restoration and wetlands. In: B.D. Wheeler, S.C. Shaw, W.J. Fojt & R.A. Robertson (eds.) *Restoration of temperate wetlands*; pp.1–18. J. Wiley & Sons, Chichester.
- Wheeler, B.D., R.P. Money & S.C. Shaw 2002. 14 Freshwater wetlands. In: M.P. Perrow & A.J. Davy, *Handbook of ecological restoration vol. 2: restoration in practice*; pp. 325–355. The press syndicate of the University of Cambridge/Cambridge University Press, Cambridge
- Wickman, F. 1951. The maximum height of raised bogs and a note on the motion of water in soligenous mires. *Geologiska Föreningens i Stockholm Förhandlingar* 73: 413–422.
- Willems, J.H. 1983. Het belang van het voortbestaan van de Zuidlimburgse kalkgraslanden. In: *Kalkgraslanden: beheren voor de toekomst*. Verslag van het symposium te Maastricht op 29 april 1983. Publicaties van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg 33(1–2): 2–9.
- Willems, J.H. 2001. Problems, approaches, and, results in restoration of Dutch calcareous grassland during the last 30 years. *Restoration Ecology* 9:147–154.
- Willems, J. H., R. K. Peet & L. Bik 1993. Changes in chalk-grassland structure and species richness from selective nutrient additions. *Journal of Vegetation Science* 4: 203 – 212.
- Willems, J.H. & K.P. Boessenkool 1999. Coppiced woodlands and their significance for herbaceous plant species conservation. In: Werger, M.J.A. (ed.), *A Spectrum of Ecological Studies*. Southwest China Normal University Press; pp. 188–196.

- Willems, J.H. & A. Brouns 2005. Schraal hellinggrasland Hoefijzer te Bemelen. Een botanische evaluatie van 24 jaar natuurbeheer. *Natuurhistorisch Maandblad* 94: 94–99.
- Willers, B., P. W.F.M. Hommel & J.H.J. Schaminée. 2012. Veranderingen in de zonerings van bosgemeenschappen in het Savelsbos. *Natuurhistorisch maandblad* 101: 24 – 31.
- Witte van den Bosch, R.H., D.L. Bekker & J.J.A. Dekker 2009. Landschapsdynamiek voor Noordse woelmuis. *Landschap* 26: 147–152.
- Witteveen + Bos 2007. GGOR Rijnstrangen. Eindrapport. Waterschap Rijn en IJssel, Doetinchem.
- Witteveen+Bos 2007. Haalbaarheid vernatting Aaltense Goor en Zwarte Veen. Rapport DTC182–1, Rotterdam.
- Wolf, R.J.A.M., A.H.F. Stortelder, R.W. de Waal, K.W. van Dort, S.M. Hennekens, P.W.F.M. Hommel, J.H.J. Schaminée & J.G. Vrieling 2001. Ooibossen. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Wolfert, H.P. 2001. Geomorphological change and river rehabilitation; case studies on lowland fluvial systems in the Netherlands. *Alterra Scientific Contributions* 6, Alterra, Wageningen; 200 p.
- Wolfert, H.P., G.J. Maas en G.H.P. Dirx 1996. Het meandergedrag van de Overijsselse Vecht. historische morfodynamiek en kansrijkdom voor natuurontwikkeling. Rapport no 408, DLO–Staringcentrum, Wageningen.
- Wolfert, H.P., Hommel, P.W.F.M., Prins, A.H., Stam, M.H. 2002. The formation of natural levees as a disturbance process significant to the conservation of riverine pastures. *Landscape Ecology* 17, Supplement 1: 47–57.
- Wolfert, H., A. Corporaal, G. Maas, K. Maas, B. Makaske & P. Termes 2009. Toekomst van de Vecht als een halfnatuurlijke laaglandrivier. *Bouwstenen bij de grensoverschrijdende Vechtvisie 2009*. Alterra–rapport 1897. Alterra, Wageningen.
- Wolters, H.E. 2006. Restoration of salt marshes. Dissertatie Rijksuniversiteit Groningen. 168p.
- Woodcock, B.A., A.R. Edwards, C.S. Lawson, D.B. Westbury, A.J. Brook, S.J. Harris, V.K. Brown & S.R. Mortimer 2008. Contrasting success in the restoration of plant and phytophagous beetle assemblages of species-rich mesotrophic grasslands. *Oecologia* 154(4): 773–783.
- Woodcock, B.A., A.R. Edwards, C.S. Lawson, D.B. Westbury, A.J. Brook, S.J. Harris, G. Masters, R. Booth, V.K. Brown & S.R. Mortimer 2010. The Restoration of Phytophagous Beetles in Species-Rich Chalk Grasslands. *Restoration Ecology* 18(5): 638–644.
- Woudwijk, W. 2011. Soil subsidence after gas abstraction on Ameland; effects on the accumulation rate of soil organic matter. Master thesis Institute for Energy and Environmental Studies (IVEM), University of Groningen.
- Wouters, B., M. Nijssen, G. Geerling, H. van Kleef, E. Remke & W. Verberk 2011. The effects of shifting vegetation mosaics on habitat suitability for coastal dune fauna—a case study on sand lizards (*Lacerta agilis*). *Journal of Coastal Conservation* 16: 89–99.
- Wuyts, K., A. De Schrijver, F. Vermeiren & K. Verheyen 2009. Gradual forest edges can mitigate edge effects on throughfall deposition if their size and shape are well considered. *Forest Ecology and Management* 257: 679–687.
- Wynhoff, I. 1998. Veenhooibeestje: verdroogd of verdrongen? Rapport VS98.12. De Vlinderstichting, Wageningen.
- Zonneveld, I.S. 1960. De Brabantse Biesbosch. Een studie van bodem en vegetatie van een zoetwatergetijdendelta. Proefschrift Landbouwhogeschool Wageningen. Bodemkundige studies 4. *Belmontia* II (6): 1–396.
- Zonneveld, I.S. 2000. De Biesbosch een halve eeuw gevolgd: van hennip tot netelbos en verder. De vierde dimensie van de vegetatie en de bodem in de Brabantse Biesbosch (1948–1998). Uitgeverij Uniepers, Abcoude.
- Zwaan, G.J. 1986. De geschiedenis van Egmond aan Zee. In: Werkgroep Duin & Kust: Zeedorpenlandschap in Noord-Holland. Stichting Duinbehoud.

Zwaard, K.M. & R.F. van der Burg 2012. Ecohydrologisch onderzoek Landgoed de Hoevens.
Rapport Bosgroep Zuid Nederland, Heeze.